

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

ΕΤΟΣ Β'. ΦΥΛΛΑΔ. Γ.

30 ΜΑΡΤΙΟΥ 1874.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΕΣΩΝ, ΔΙΩΝ ΕΜΠΟΔΙΖΟΝΤΑΙ
ΤΑ ΔΙΚΗΜΑΤΑ.

ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΑΝΑΓΝΩΣΘΕΙΣΑ ΕΝ ΤΩ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΩ
ΣΥΛΛΟΓΩ « ΠΑΡΝΑΣΣΩ »

ΥΠΟ

ΣΤΕΦΑΝΟΥ Δ. ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ.

Ἐάν θελήσωμεν, Κύριοι, νὰ εἰσελθώμεν εἰς τὴν τῶν ἡμετέρων προγόνων πολιτείαν καὶ ἐπὶ μικρὸν ἐνδιατρίψωμεν ἐν αὐτῇ, πανταχοῦ θέλωμεν ἰδεῖν συζητήσεις περὶ τῶν δικαιωμάτων καὶ καθηκόντων τῶν πολιτῶν πρὸς τὴν πολιτείαν γυμνομένης καὶ τ' ἐναπαλιν. Αὗται δὲ αἱ συζητήσεις καὶ αἱ δημόσιαι διδασκαλίαι προερχόμεναι ἐκ τῆς μερίμνης καὶ ἀγάπης, ἣν εἶχον πρὸς τὴν ἑαυτῶν πατρίδα οἱ περὶ δόξης καὶ τιμῆς ἀγωνιζόμενοι ἄνδρες, ἀνέδειξαν ἐν βραχυτάτῳ τὴν Ἑλληνικὴν χώραν γενέτειραν τῶν ἡμῶν καὶ ἡρώων ἐκείνων, ὧν τὰ κατορθώματα, οὔτε ἡ ἐπιβουλὴ, οὔτε ὁ φθόνος, οὔδ' ἄλλη τις εὐτελής αἰτία τῶν πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως ἐπιζητησάντων καὶ ἐπιζητούμενων τὴν προγονικὴν δόξαν ὡς ἀμαρνώσωσιν, ἐστάθη ἱκανὴ νὰ ἐξαφανίσῃ ἢ καλύψῃ αὐτήν. Τοσοῦτον δὲ, Κύριοι, οἱ ἀρχαῖοι ἡμῶν πρόγονοι περὶ τὰ τὴν πολιτείαν ἀφορῶντα ἡσυχολοῦντο, ὥστε ὁ ὑπερβολικὸς αὐτῶν ζήλος ἐπεξετάθη μέχρι τοῦ σημείου τοῦ νὰ θεωρῆται πᾶσα ἄλλη σκέψις καὶ μέριμνα μὴ ἔχουσα ἄμεσον ἢ ἔμμεσον σχέσιν πρὸς τὴν τῆς πολιτείας ὠφέλειαν, ὡς ἀνδρὸς ἐλευθέρου ἀναξία καὶ αὐτοῖς τοῖς δούλοις προσήκουσα. Μέχρις αὐτοῦ τοῦ σημείου δὲν δυνάμεθα βεβαίως νὰ ἀκολουθήσωμεν τανῦν στυγροῦς· ἀλλὰ διὰ τοῦτο δὲν ἔπεται, ὅτι καὶ πρὸ τοῦ λογικοῦ καὶ δυνατοῦ ὅριου πρέπει

νὰ τοὺς ἐγκαταλείψωμεν. Ναί, Κύριοι, τότε μόνον δύναται τις νὰ κληθῇ ἐλευθέρως πολιτείας πολίτης καὶ ἐπαξίως νὰ ἀποτελῇ μέρος αὐτῆς, ὅταν αἰσθάνηται πρὸς αὐτὴν ἀκραιφνῆ ἀγάπην, ἅγιον ἐνθουσιασμόν, ὅταν περὶ πολλοῦ ποιῆται τὴν πρόβον καὶ ἀνῆπτυσιν αὐτῆς, ὅταν κατὰ κράτος ἐπιδιώκῃ τὴν εὐημερίαν τῆς, ὅταν παντᾶπασι δὲν διατάξῃ νὰ προσενέγκῃ, εἴτε διανοητικὴν, εἴτε ὕλικὴν ἐργασίαν δυναμένη νὰ ἀποβῇ αὐτῇ ἐπωφελής. Μόνη τοιαύτη συμπεριφορὰ καὶ ἐνέργεια τοῦ πολίτου, ἅζῃ τῷ ὄντι ἀνδρὶ λογικῷ καὶ πέραν τοῦ στενοῦ τῆς ἰδιοτελείας κύκλου τὸ βλέμμα ἐκτείνοντι, δύναται καὶ αὐτὸν νὰ σώσῃ καὶ τὴν αὐτοῦ πατρίδα εὐχεστῆ νὰ καταστήσῃ. Ἄλλως, ἐὰν ἕκαστος περὶ ἑαυτοῦ μόνον φροντίζῃ καὶ ἀταράχως τὰ δεινὰ τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος βλέπῃ, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ὁ τοιοῦτος εἶναι ἀναξίος νὰ φέρῃ τὸ πολῦτιμον τοῦ πολίτου ὄνομα, καὶ τὴν ἑαυτοῦ ὠφέλειαν ἐπὶ πολὺ δὲν θέλει διατηρήσει, καθέσθον ἢ τῆς πατρίδος αὐτοῦ πτώσις, ἄφροντος ἐκ τῆς τοιαύτης αὐτοῦ διαγωγῆς συνέπεια εἶναι, θέλει κατασυντρίψῃ αὐτόν. Ἡ σωτηρία λοιπὸν καὶ ἡ εὐδαιμονία ἡμῶν ἐγκεῖται ἐν τῇ σωτηρίᾳ καὶ εὐδαιμονίᾳ τῆς ἡμετέρας πατρίδος. Ἄλλ' ὅπως φθάσωμεν εἰς τὸ εὐχάριστον τοῦτο σημεῖον, ἀπαιτεῖται πάντες νὰ μεριμνῶμεν περὶ τῶν κοινῆ συμπερόντων, δευκνόντες τὰς ἐλλείψεις, διδάσκοντες τὸ ὀρθὸν καὶ πρέπον καὶ τὴν τῶν καιρῶς ἐχόντων ἐπανόρθωσιν διὰ προσφόρων ἐπιχειροῦντες μέσων. Εἰς τὰ ἔργα ταῦτα ἡμεῖς μάλιστα οἱ νέοι οἱ ὑπὸ τῆς πολιτείας ἀνατραφέντες, ἐκπαιδευθέντες καὶ τόσας ἄλλας ὠφελείας παρ' αὐτῆς λαβόντες καλούμεθα καὶ δεσπορῶμεν εἰς αὐτὰ ἡμεῖς αὐτοὺς ἐπόμενοι τῇ γνώμῃ τοῦ ἀσπίδου καὶ διασπῆμου Κηραλῆ λέγοντος ἐν τοῖς προλεγομένοις ἐν Βεγκκέρια· « Σεῖς, ὦ νέοι τῆς Ἑλλάδος, ἔχετε φυγὰς Ἑλληνικάς. Ἐξεύρετε καλιώτατα, ὅτι δὲν ἀρκεῖ τὸ νὰ μὴ ἐπράξατε τὸ κακὸν ἐναντίον τῶν νόμων, ἀλλὰ θέλουσιν ζητηθῆ ἀπὸ σας καὶ ὅσα καλά, δυνάμενοι νὰ πράξατε, ἡμελίσατε. Δὲν ἀρκεῖ τὸ νὰ μὴ ἐπροδώκατε τὴν πατρίδα,

ἀλλ' ἀμάρτημα λογίζεται καὶ τὸ νὰ μὴ τὴν ὠφελήσατε. Προδό-
της τῆς πατρίδος γίνεται, ὅχι μόνον ὅστις ἀνοίγει τὰς πύλας
αὐτῆς εἰς τοὺς ἐχθρούς, ἀλλὰ καὶ ὅστις δὲν ἐλεεῖ τὴν πτωχεῖαν
της, δὲν ἐνδίδει τὴν γύμνωσίν της, δὲν τὴν ὠφελεῖ κατὰ πάντας
τοὺς τρόπους μὲ τοὺς κόπους του. »

Ἐπὶ τῶν ἰδεῶν τούτων καὶ ὁ ἡμέτερος σύλλογος κατεχόμε-
νος, τὴν γενικὴν ὠφέλειαν κύριον σκοπὸν αὐτοῦ ἀνέγραψε καὶ σὺν
τοῖς ἄλλοις διέταξε τὰ μέλη αὐτοῦ νὰ ἀναγνώσκωσι διατριβὰς
εἰς τὸν σκοπὸν τούτον συντελοῦσας. Ταῖς διατάξεις ταύτας τοὺς
ἡμετέρου συλλόγου καὶ ἐγὼ ἐπόμενος θέλω ἀναγνώσκει διατρι-
βὴν, θέμα ἔχουσαν τὸ πῶς δυνάμεθα νὰ ἐμποδίζωμεν τὰ ἀδική-
ματα.

Τὸ θέμα τοῦτο ἐξελεξάμεν, Κύριοι, διότι στενότερα συνδέεται
μὲ τὸν κύριον σκοπὸν τῆς πολιτείας, ὅστις εἶναι ἡ πραγμάτωσις
τοῦ δικαίου, οὐ ἄνευ ἀδύνατος ἀποβαίνει ἡ ἐπιτεύξις τοῦ σκοποῦ
τοῦ ἀνθρώπου, ἦτοι ἡ πραγμάτωσις τοῦ ἀγαθοῦ. Ἐξετάζοντες
λοιπὸν τὰ μέσα, δι' ὧν ἐμποδίζονται τὰ ἀδικήματα, καὶ τὰ
συντελοῦντα εἰς τὸν σκοπὸν τούτον εἰς ἐνέργειαν τιθέμενοι, συν-
τελοῦμεν εἰς τὴν πραγμάτωσιν τοῦ ἀγαθοῦ, ἐξ ἧς φυσικῶ τῷ
λόγῳ ἡ πασῶν μεγίστη προκύπτει ὠφέλεια.

Καὶ ταῦτα μὲν ὡς πρὸς τὴν αἰτιολογίαν τοῦ θέματος· πρὶν δὲ
προβῶμεν εἰς τὴν ἐξέτασιν αὐτοῦ, κρίνομεν ἀναγκαῖον νὰ διαιρέ-
σωμεν τὴν ὕλην μεθοδικῶς, ὥστε νὰ τηρήσωμεν τάξιν τινὰ ὡς
πρὸς ὅσα ἔχομεν νὰ εἰπωμεν. Πρῶτον μὲν λοιπὸν θέλομεν ἐξε-
τάσει τίνι κυρίως ἀνήκει τὸ δικαίωμα τοῦ ἐμποδίζεσθαι τὰ ἀδική-
ματα, ἔπειτα δὲ θέλομεν πραγματευθῆ πῶς ἐπιτυγχάνεται ἐπι-
τυχέστερον ἢ ἐνάσκησις τοῦ δικαίου τούτου.

Α'.

ΤΙΝΙ ΚΥΡΙΩΣ ΑΝΗΚΕΙ ΤΟ ΤΟΥ ΕΜΠΟΔΙΖΕΙΝ
ΤΑ ΑΔΙΚΗΜΑΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑ.

Ὅπως ἐπιτευχθῆ, Κύριοι, ὁ σκοπὸς τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἀνθρώ-
που ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, ἀπαιτεῖται ἕκαστος νὰ μὴ ἐξέρχεται
τοῦ κύκλου τῆς ἐλευθέρως ἐνεργείας του καὶ ὁποσδήποτε διατα-
ράτῃ ἢ προσβάλλῃ τὰ δικαιώματα τῶν ὁμοίων του. Διὰ τὴν
τήρησιν ὅμως τῶν δικαιωμάτων ἢ καθυκόντων ἢ μεμονωμένη
ἐκαστοῦ δύναμις ἀποβαίνει πολλάκις ἀνεπαρκής, καὶ, ἐκτὸς τοῦ
ὅτι δύναται νὰ φέρῃ εἰς κατάρχισιν καὶ οὕτω νὰ προκύψῃ ἀέν-
ναος πόλεμος παντὸς πρὸς πάντα, προσγίγνεται καὶ ἐνδελεχῆς
δικαίωσις τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτοῦ. Ὅθεν ἦτο
ἀναπόδραστον ἀνάγκη νὰ ἀνατεθῆ ἄλλῳ τινὶ ἢ τῷ ἀδικουμένῳ
προσώπῳ ἢ ἐν γένει πρόνοια τῆς ἐξασφαλίσεως τῶν δικαιωμά-
των καὶ τῆς ἐκπληρώσεως τῶν υποχρεώσεων. Τὸ δὲ πρόσωπον,
εἰς ὃ κατ' ἀνάγκην τὸ ἔργον τοῦτο ἀνετέθη, εἶναι ἡ πολιτεία,
καὶ ἐντεῦθεν πηγάζει τὸ δικαίωμα τῆς πολιτείας τοῦ τιμωρεῖν
τὰ ἀδικήματα καὶ, ἐφ' ὅσον οἶόν τε προλαμβάνει τὴν θέλησιν
αὐτῶν. Διὸ πολιτεία ὀλιγοψόσα τοῦ τελευταίου τούτου δικαίου-
ματος καὶ περιοριζομένη μόνον τὰ ἀδικήματα τελεσθέντα νὰ
τιμωρῆ, ἐνῷ ἐδύνατο νὰ ἀναχαιτίσῃ τὴν τέλεσιν αὐτῶν, συντε-
λεῖ μετὰ τῶν ἀδικούντων εἰς τὴν παράβασιν τοῦ δικαίου καὶ
ἀναίρει τὸν σκοπὸν τῆς ἰδίας ἐαυτῆς ὑπάρξεως. Τοσοῦτον δὲ μάλ-
λον ὀφείλει ἡ πολιτεία νὰ προλαμβάνῃ τὰ ἀδικήματα καθ' ὅσον
δύναται, ὅσα, εἰὰν τελεσθῶσι, τὰ ἐξ αὐτῶν προερχόμενα ἠθικῶς
καὶ ὕλικῶς ἐπιζήμια ἀποτελέσματα, οὔτε διὰ τῆς ποινῆς, οὔτε
δι' ἄλλων μέσων πολλάκις ἐξαλείφονται. Ἐντεῦθεν δὲ κατὰ φ-
λον γίνεται πόσον εἶναι σπουδαῖον καὶ λυσitelές τὸ δικαίωμα

τοῦτο τῆς πολιτείας. Ἴνα ὅμως ἀσκηθῆ ἐπιτυχῶς, ἀπαιτεῖται
νὰ τεθῶσιν εἰς πλήρη ἐφαρμογὴν ὅσα μέσα κωθῶσιν κατὰλληλα
καὶ ἀποτελεσματικά. Ὅθεν περὶ τούτων, ὡς τὸ κύριον θέμα τῆς
ὁμιλίας ἡμῶν ἀπαρτιζόντων, ἐκτενέστερον τι θέλομεν πραγμα-
τευθῆ.

Β'.

ΜΕΣΑ ΕΜΠΟΔΙΖΟΝΤΑ ΤΑ ΑΔΙΚΗΜΑΤΑ.

Ἡ πολιτεία δὲν ἔχει, κύριοι, τὸ δικαίωμα νὰ θεωρῆ τοὺς πο-
λίτας αὐτῆς νήπια καὶ νὰ καθίσταται κηδεμών αὐτῶν ἐπὶ τῷ
λόγῳ, ὅτι σκοπεῖ διὰ τῆς ποιότητος διαρκούς κηδεμονίας τὴν τοῦ
δικαίου ἐξασφάλισιν. Τοιοῦτον δὲ κηδεμονευτικὸν σύστημα ἐν τῇ
νηπιῶδει καταστάσει τῶν πολιτειῶν ἀναπτυχθέν δὲν ὑπάρχει
πλέον φόβος μετὰ τὴν, ὡς ἐκ τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ, ἀνάπτυ-
ξιν τῶν ἀνθρώπων νὰ ἀναγεννηθῆ. Τὸ καθήκον τῆς πολιτείας
δὲν εἶναι βεβαίως νὰ καθίσταται, ἀντὶ ἀληθείας προστατῶν καὶ
βοηθοῦ, ὀχληρότατος καὶ ἐπιβλαβέστατος ἐξεταστὴς πασῶν τῶν
ἐνεργειῶν τῶν πολιτῶν· διότι τότε ἤθελε καθίστασθαι ἀόριστος
ἢ ἐν τῇ πολιτείᾳ συμβίσις. Τοιοῦτον δὲ σύστημα, κύριοι, ἀπέ-
χον τοῦ συντελεῖν εἰς τὸν σκοπὸν, δι' ὃν συνέστη ἡ πολιτεία,
ἤθελε διαρκῶς διακωλύει τὴν ἐλευθέρην τοῦ πολίτου ἐνέργειαν
καὶ καθιστᾷ ἀνεφικτὸν τῇ πολιτείᾳ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἔργων,
ἅτινα κυρίως αὐτῇ προσήκουσιν. Ἀπαιτεῖται ἐπομένως μεγίστη
προσοχὴ, μὴ, ἐνῷ ἀναγράφομεν τὸ τῆς πολιτείας δικαίωμα τοῦ
ἐμποδίζεσθαι καὶ περιστέλλειν τὰ ἀδικήματα, ὑποπέσωμεν εἰς μέ-
γιστον ἀμάρτημα καὶ ἐκτείνωμεν τὸν κύκλον τῆς ἐνεργείας τῆς
πολιτείας ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ ἐπέλθῃ, ἀντὶ τῆς ἐξασφαλίσεως
τοῦ δικαίου, ἡ διάπραξις τῆς ἀδικίας· ἀντὶ τῆς εὐδαίμονος καὶ
ἡσυχίας τῶν πολιτῶν συμβίσεως, ἢ ἀνησυχία καὶ ὀχληρὰ ἐξε-
τασις. Μετὰ τὴν παρατήρησιν δὲ ταύτην γενομένην πρὸς τὸν
σκοπὸν τοῦ νὰ γινώσκωμεν ἀκριβῶς πρὸς τί πρέπει νὰ στραφῆ
ἡ προσοχὴ ἡμῶν, ἐρχόμεθα ἤδη εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῶν μέ-
σων. Ταῦτα δὲ δυνάμεθα νὰ διαιρέσωμεν εἰς γενικά καὶ ἐιδικά.
Καὶ γενικά μὲν θέλομεν ὀνομάσει τὰ ἀνεξαρτήτως ἐιδικῶν τιμῶν
περιστάσεων ἐφαρμοζόμενα, ἐιδικὰ δὲ τὰ ἐπὶ τοιοῦτων κυρίως
χρήσιμα.

ΓΕΝΙΚΑ ΜΕΣΑ

Α'.

Θρησκεία.

Ἵπάρχει, κύριοι, δόγμα ἐν τῷ δικαίῳ τῶν ἐθνῶν, καθ' ὃ ἡ
εἰρήνη πολιτείας τινὸς ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς πρὸς πόλεμον προπαρα-
σκευῆς αὐτῆς. Ἐν ταῖς ἐσωτερικαῖς ὅμως σχέσεσι τῆς πολιτείας,
ἐὰν τὴν εἰρήνην ἐπιθυμῶμεν, πρέπει νὰ προπαρασκευάζωμεν αὐ-
τὴν οὐχὶ διὰ τοῦ πολέμου καὶ τῆς βίας, ἀλλὰ διὰ τῆς ἡπίας
καὶ θείας τοῦ σωτῆρος διδασκαλίας. Ἡ ἱστορία ἀρκούντως ἐδί-
δαξε, καὶ ἐξακολουθεῖ εἰσέτι διδάσκουσα ἡμᾶς, ὅτι εἶναι ἀδύνα-
τον νὰ ὑπάρξῃ ἔθνος, ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐκπληρωθῇ τὸν
προορισμὸν του ἄνευ θρησκείας. Διότι αὕτη εἶναι ὁ κράτιστος τῶν
ἀνθρωπίνων ἀδυναμιῶν χαλινός, ἐπιφέρει τὴν τῆς ψυχῆς γαλήνην,
ἀποτρέπει τοὺς ἀνθρώπους τῶν ἀδικημάτων, φωτίζει αὐτοὺς διὰ
τῶν δογμάτων τῆς θείας διδασκαλίας, τελειοποιεῖ καὶ εἰς μεγί-
στην βαθμίδα ἀναπτύξεως τοὺς ἀνθρώποι· Ἐὰν δὲ θελήσωμεν πρὸς

στιγμὴν νὰ κάμωμεν μικρὰν τινα σύγκρισιν τῆς ἰσχύος καὶ τῶν
ἀγαθῶν ἀποτελεσμάτων τῆς θρησκείας πρὸς τὴν τῶν νόμων
ἰσχὺν καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῶν, ἀμέσως θέλομεν κατανοῆσαι
τὰς ἐξῆς διαφορὰς.

Ὅτι οἱ νόμοι σκοπὸν ἔχουσι τὴν τοῦ δικαίου ἀπονομήν, ἀλλ'
ὡς ἔργα ἀνθρώπινα ὑπόκεινται εἰς ἐλλείψεις. Εἶναι γενικοὶ δυ-
νάμενοι ὡς ἐξ ἐιδικῶν περιστάσεων νὰ ἀποδώσιν ἄδικοι καὶ κα-
ταβληπτικοὶ καθ' ὅσον ἢ ἐν τοῖς νόμοις ἐιδικότης εἶναι ἀδύνατος.
Οἱ νόμοι πολλάκις στρεβλίζονται ἐπὶ τακμηρίων, καθ' ὧν διὰ πολ-
λοὺς λόγους δὲν ἐπιτρέπεται ἀνταπόδειξις, καὶ ὅμως δὲν εἶναι
σπάνιον εἰς συγκεκριμένας περιστάσεις τὸ ὡς ἀληθῆς θεωρούμε-
νον νὰ μὴ ᾖ εἰμὴ ψευδές. Ἡ τῶν νόμων ἐφαρμογὴ ἀνατίθε-
ται εἰς ἄλλα παρὰ τὰ διὰ τὴν πρόσωπα. Ἀλλ', ἐπειδὴ καὶ ὁ τὸν
νόμον μέλλων νὰ ἐφαρμόσῃ εἶναι ἄνθρωπος, εὐκόλως δύναται νὰ
προκύψῃ πλάνη περὶ τὴν ἐκτίμησιν τῶν γεγονότων καὶ τὸ δι-
κίον νὰ μὴ ἀπονεμηθῆ, δὲν εἶναι δὲ δύσκολον καὶ νὰ κατακυ-
ρωθῆ τῷ τὰ πλείω προσφέροντι.

Ἦδη ἔλθωμεν εἰς τοὺς νόμους τῆς θρησκείας.

Οὗτοι, ὡς ὅντι, οὐ μόνον ὑπόκεινται εἰς ἐλλείψεις, ἀλλ' ὄν-
τες τέλειοι καὶ τὴν τοῦ ἀνθρώπου συνειδήσιν ἐγειρόντες, καὶ ἐπὶ
γενικῶν καὶ ἐιδικῶν περιστάσεων τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα ἐπι-
φέρουσιν, οὐδένα δὲ κίνδυνον ἐξ ἀπάτης ἢ ἄλλης τινὸς αἰτίας πα-
ρουσ ιάζουσιν. Ἐκτὸς δὲ τούτων, ἕνεκα τῶν νόμων τῆς θρησκείας,
ἕκαστος εἶναι δικαστὴς ἐαυτοῦ ἀδέκαστος, ἐκτιμητὴς τῶν πραγ-
μάτων ἀμερόληπτος, καὶ ἰσχυρὸς ἐκτελεστὴς τοῦ δικαίου καὶ
τῆς ἀληθείας. Ἰδοὺ δὲ ποῖα λαμπρὰ ἀποτελέσματα προέρχονται
ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν νόμων τῆς θρησκείας καὶ τῆς χριστιανικῆς
διδασκαλίας. Ἀλλ', ὅπως διαδοθῆ ἡ γνώσις τῶν θεῶν ἐντολῶν
καὶ προκύψωσιν ἐξ αὐτῶν τὰ ἀγαθὰ ἀποτελέσματα, ἀνάγκη, καὶ
μάλιστα πρωτίστη, νὰ προνοηῆ ἡ πολιτεία περὶ μορφώσεως ἱε-
ρέων ἱκανῶν νὰ μεταδώσωσι τὰς θείας τοῦ Σωτῆρος ἐντολὰς καὶ
καταστήσωσιν αὐτὰς ὁδηγούς τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων. Ἡ ἡμε-
τέρα ὅμως πατρίς δυστυχῶς, ἥτις κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους
τὴν θρησκείαν ὑπὲρ πάν ἄλλο, ὡς εἶδε, ἐτίμα καὶ ἐσέβετο, ὡς ἐκ
τῶν συγγραφῶν αὐτῆς πεζῶν τε καὶ ποιητῶν καταφαίνεται καὶ
ἐκ τῶν σωζόμενων εἰσέτι περιφανῶν ναῶν δῆλον τοῖς πᾶσι γίγνε-
ται, ἥτις μὲ τὸ ὄνομα αὐτῆς τῆς θρησκείας εἰς τὰ χεῖλη ἐμάχето
κατὰ τῶν τυράννων της κατὰ τὴν ἐθνοσωτήριον ἐπανάστασιν τοῦ
1821, ἡ πατρίς ἡμῶν, λέγω, ὀλιγορεῖ τῆς θρησκείας, εἰς ἣν ὀφεί-
λει κατὰ μέγα μέρος τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν πολιτικὴν αὐτῆς
ὑπαρξίν, ἀμνημονεῖ τῶν πρὸς τὴν θρησκείαν δεσμῶν της, καὶ ἀφί-
νει δίκην ἐπαιτῶν τοὺς ἱερεῖς της νὰ περιφέρονται καὶ ἐν αὐτῷ
τῷ ἱερῷ ναῷ, ὅπως παρασκευάσωσι τὰ τῆς συντηρήσεως των
μέσα. Περὶ ὀλίγου δὲ ποιεῖται ἐκείνους τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες με-
γίστην δύναται νὰ ἔχωσιν ἐπιρροὴν ἐπὶ σε τῆς ἠθικῆς καὶ ὕλι-
κῆς τοῦ ἔθνους ἡμῶν καταστάσεως. Τῇ ἀληθείᾳ δὲ καταλαμβά-
νει ἀπελπισία πάντα περὶ τοῦ μέλλοντος τῆς ἡμετέρας πατρίδος
καὶ μεγαλείου αὐτῆς σκεπτόμενον, ὅταν ἐπὶ τὴν κοινωνικὴν ἡμῶν
κατάστασιν τὸ βλέμμα βίψῃ καὶ ἴδῃ, ὅτι, ἐνῷ κεκτῆμεθα ἱκανοὺς
τῶν ἐπιστημῶν ἐπιστήμονας, ἱερεῖς ἐκ τοῦναντίου ἀμαθεῖς, ἀμα-
θεστάτους, καὶ οὐκ ὀλίγους κακοήθεις. Πῶς ὅθεν θέλομεν τύχει
τῆς τοῦ λαοῦ ἠθικοποιήσεως, πῶς θέλομεν ἐπιζήτησιν τοὺς ὑπὸ
τῆς θρησκείας παραγομένους ἀγλαοὺς καρποὺς, στεροφῶμενοι ἱε-
ρέων ἀνεπτυγμένων, ἠθικῶν καὶ δυναμένων διὰ τοῦ λόγου καὶ
τῆς χρηστῆς αὐτῶν ἀγωγῆς νὰ ἀνυψώσωσι τὸ φρόνημα, νὰ πρᾶ-
νωσιν τὰ πάθη καὶ νὰ ἀποσπάσωσι τοὺς ἀνθρώπους πολλῶν κα-
κιῶν, αἰτινες δι' ὅλων τῶν ἄλλων μέσων πολλάκις δὲν εἶναι δυ-
νατὸν νὰ ἐξαλειφθῶσι; Καὶ πῶς δυνάμεθα νὰ προαχθῶμεν καὶ
βρβοποδησωμεν, φράττοντες τὴν ἀσφαλῶς ἄγουσαν ἡμᾶς εἰς τὸν

σκοπὸν ὁδόν; Ὡς δὲ ἤδη νὰ ἐννοήσωμεν πάντες, ὅτι ματαιοπο-
νοῦμεν, εἰ μὴ φροντίσωμεν τῶν τῆς θρησκείας καὶ δυναθῶμεν νὰ
ἀνυψώσωμεν τὸν κλῆρον εἰς τὴν θέσιν ἐκείνην, ἣν, ὡς ἐκ τῆς ἱε-
ρότητας καὶ σπουδαιότητος τῶν καθήκόντων του, πρέπει νὰ κα-
τέχη. Περὶ τῆς καταστάσεως δὲ τοῦ κλήρου καὶ τῆς μορφώσεως
αὐτοῦ, ἰδοὺ τί λέγει ἐν τῷ ἐναρκητῷ λόγῳ τοῦ ὁ τῆς θεολογίας
Καθηγητῆς Κύριος Δαμαλάς. « . . . Δύο κυρίως εἶναι τὰ ἔργα
δι' ὧν ἢ ἐν τῇ κοινῇ ἀποστολῇ τοῦ κλήρου πληροῦται, τὸ κή-
ρυγμα τοῦ θεοῦ λόγου μετὰ τῆς διδασκαλίας τῆς χριστιανικῆς
πίστεως, καὶ ἡ οἰκονομία τῶν μυστηρίων Θεοῦ. Ἀτυχῶς ἐν τῇ
ἐκκλησίᾳ ἡμῶν ὁ κλῆρος μόνον εἰς τὴν πληρωσιν τοῦ δευτέρου
τούτων τῆς οἰκονομίας τῶν μυστηρίων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πε-
ριορίζεται, ὡς μὴ ἔχων τὰς διὰ τὸ πρῶτον ἀπαιτούμενας γνώσεις
ἐν ᾧ τοῦτο εἶναι ἐπίσης σπουδαῖον, καθ' ὅσον διὰ τοῦ κηρύγμα-
τος καὶ τῆς διδασκαλίας μορφοῦται χριστιανικῶς καὶ ἠθικῶς ὁ
λαός, ἡ χριστιανικὴ διδασκαλία ἀναπτύσσεται καὶ διορθῶνται τὸν
νοῦν καὶ τὰ ἦθη αὐτοῦ, καὶ τοῦτο ἔπρεπε νὰ ᾖ ἡ πρώτη φρονι-
τις τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς πολιτείας ἡμῶν. Πάντες ὁμολογοῦσιν
τὴν γενικὴν καχεξίαν, εἰς ἣν σήμερον εὐρισκόμεθα· οὐχὶ πάντες
ὅμως γινώσκουσιν, ὅτι τὰ μέσα τῆς θεραπείας ἐγκαινῶνται πρῶτον
καὶ κυρίως ἐν τῇ θρησκευτικῇ καὶ ἠθικῇ ἀγωγῇ καὶ μορφώσει τοῦ
λαοῦ, δι' ἧς καὶ μόνως δύναται νὰ τεθῶσιν αἱ βάσεις οἰουδήποτε
στερεοῦ κοινωνικοῦ οἰκοδομήματος· ὅσον καλοὶ, ὅσον τέλειοι καὶ
ἀν ᾖ οἱ πολιτικοὶ νόμοι, ἀφορῶσι κατ' ἐξοχὴν εἰς τὴν ῥύθμισιν
ἐξωτερικῶν σχέσεων τοῦ ἀνθρώπου, αἰτινες ἀπόβροια τῆς ἐσω-
τερικῆς καταστάσεως καὶ τῶν ἠθῶν τοῦ ἀτόμου εἰσίν· ἐνδῶ δὲ
ταῦτα κακὰ καὶ διεφθαρμένα εἶναι, δὲν δύναται εἰμὴ νὰ χωλαί-
νωσι καὶ ἐκεῖνα. Εἶναι μεγίστη ἀληθῆς ἡ ἀμέλεια καὶ ἀκηδία,
ἣν ἀνέκαθεν ἡ πολιτεία εἰς τὴν μόρφωσιν τοῦ κλήρου εἰδείξεν· ἐνῷ
περὶ πάντων τῶν κλάδων κατεβλήθησαν προσπάθειαι καὶ φρονι-
τίδες περὶ εὐρέσεως πόρου, δι' οὗ νὰ ἐπαρκῶσιν εἰς τὰς τοῦ καθη-
μερινοῦ βίου ἀνάγκας, ἐζήτησαν δὲ ταῦτοχρόνως καὶ ἐγγυήσεις
καὶ προσόντα γνώσεων καὶ ἱκανότητος δεδοκιμασμένην, διὰ τὴν
σπουδαιοτέραν τάξιν τῆς κοινωνίας, τὴν τὰ ἱερώτατα πεπιστευ-
μένην, ὀλιγίστην φροντίς καὶ ὡς πρὸς τὸ πρῶτον καὶ ὡς πρὸς τὸ
δεύτερον κατεβλήθη· καὶ ὕστερον παραπονοῦμεθα διὰ τὴν κατὰ-
στασιν αὐτῆν, ἥτις εἶναι τὸ φυσικώτατον τῆς μέχρι τοῦδε ἀμε-
λείας καὶ ἀκηδίας ἀποτέλεσμα. Τὰ μέσα τῆς διορθώσεως εἶναι
ἀπλοῦστατα, ἀρκεῖ νὰ ἐμβλέψωμεν εἰς τὰ μάλλον πεπολιτισμένα
χριστιανικὰ φύλα τὰ Σαζωνικὰ, τοὺς Γερμανοὺς καὶ τοὺς Ἀγ-
γλοὺς καὶ θέλομεν εὖρει παρ' αὐτοῖς λίαν καλὰς λυθέντας τὰ ζη-
τήματα ταῦτα, ὥστε νὰ χρησιμεύσωσι καὶ ἡμῖν ὡς παράδειγμα.
Ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ἀποφασίσῃ, συνάγουσα αὐτῇ ἐκκλησιαστικὸν
φόρον, νὰ μισθοδοτήσῃ ἐπαρκῶς πάντα ἐξερχόμενον τῆς θεολο-
γικῆς σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου ἡμῶν καὶ φέροντα προλήτου
αὐτῆς διπλωμα, δὲν θέλει παρέλθῃ μία γενεὰ καὶ θέλομεν ἔχει
κλῆρον διανοητικῶς ἄξιον τῆς ἀποστολῆς καὶ τοῦ προορισμοῦ
του· λέγομεν διανοητικῶς, καθ' ὅσον ὁ ὑπάρχων μόνον ὑπ' αὐ-
τὴν τὴν ἐποψὴν περυσιαζέει ἔλλειψιν σπουδαίων· ἠθικῶς δὲ ἐξε-
ταζόμενος εἶναι ὅλος ἀμεμπτος καὶ ἀνεπίληπτος (δὲν συμφωνοῦ-
μεν κατὰ τοῦτο μὲ τὸν σοφὸν καθηγητὴν) δίκαιον δὲ εἶναι καὶ
περὶ τούτου τοῦ σήμερον ὑπάρχοντος κλήρου νὰ ληρθῆ φροντίς,
καὶ τοῦτο δύναται νὰ γίνῃ διὰ τῆς ἐκπονήσεως μοναστηριακῶν
κελημάτων, ἅτινα, ἄνευ βλάβης περιοριζομένου τοῦ ὑπερόργου
τῶν μονῶν ἀριθμοῦ, δύναται νὰ ἀφιερῶσθαι εἰς τὴν χρεῖσιν
ταύτην. Ἐὰν τοιαύτη φροντίς ληρθῆ, τότε καὶ εἰς τὴν θεολογι-
κὴν σχολὴν θύλει δοθῆ νέα ζωὴ καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν νέων, οἵτι-
νες σήμερον τρέπονται εἰς ἄλλα ἐπαγγέλματα βιοποριστικά, θέ-
λουσι τραπῆ εἰς τὴν ἡμετέραν ἐπιστήμην καὶ αὐξήσει τὸν ἀριθ-

μόν των μαχητών αὐτῆς ἐπ' ἀγαθῆς τῆς ἐπιστήμης, τῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους ἡμῶν. »

Μετὰ τῆς σκέψεως δὲ ταύτης τοῦ σοφοῦ Καθηγητοῦ ἄξιός τῃ ὄντι πολλῆς μελέτης ἐπιανερχόμενος εἰς τὸ θέμα ἡμῶν, ἐν κοινῷ λέγομεν, ὅτι ἡ πολιτεία καθήκον ἔχει διὰ τῆς θρησκείας νὰ ἐπιδιώκῃ τὴν ἠθικὴν τῶν πολιτῶν μέρωσιν, δι' ἧς πᾶσα κακὴ τάσις ἐκλείπει.

Ἐκθέτες δ' οὗτοι συντόμως ὅσα περὶ θρησκείας ἐκρίναμεν κατὰ ἄλλῃ ἐν τῷ παρόντι νὰ εἰπωμεν, μεταβαίνομεν εἰς ἄλλο κωλύον τὰ ἀδικήματα μέσον. Τοῦτο δὲ εἶναι ἡ πνευματικὴ τῶν πολιτῶν ἀνάπτυξις.

B.

ΗΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ.

Ἐὰν ἐπρόκειτο, κύριοι, νὰ ἐξετάσωμεν ἐνταῦθα πάσας τὰς ὀφελείας, ὅσαι ἐκ τῆς πνευματικῆς τῶν πολιτῶν ἀναπτύξεως παράγουνται, ἠθέλομεν βεβαίως ὑπὲρ τὸ δέον ἐκτείνει τὸν λόγον, καὶ τοῦ σκοποῦ ἡμῶν μεγάλως ἠθέλομεν ἀπομακρυνθῆ. Οὐδεὶς δὲ βεβαίως ἀγνοεῖ ὅποιον ἐπιβρότην ἔχει ἡ παιδεία εἰς τὴν ἐνάσκησιν τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων, οὔτε δισταζει νὰ παραδεχθῆ, ὅτι εἶναι οὐ μόνον ὀφέλιμος, ἀλλὰ καὶ ἀναγκαία εἰς ὅλας τὰς κοινωνικὰς τοῦ ἀνθρώπου σχέσεις. Πλὴν ὅμως τῶν ἄλλων ὀφελειῶν ἃς παράγει ἡ παιδεία, συντελεῖ καὶ εἰς ἀποτροπὴν τῶν ἀδικημάτων. « Οὐ μόνον δὲ ἐξωτερικῶς τὴν πολιτείαν ὀφελεῖ ἡ παιδεία, λέγει ὁ κύριος Σαρίπολος ἐν τῷ Συνταγματικῷ του δικαίου I. B. Σελ. 890, ἀλλὰ καὶ ἐσωτερικῶς, διότι ὅσα μᾶλλον διαδίδεται ἡ παιδεία, τοσοῦτω ἐλαττοῦνται τὰ κακοῦργήματα. »

Ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς ἐν ὑποσημείωσιν ἀναφέρει. « Οὕτως ἐνθυμούμεθα, ὅτι εἰς μίαν πόλιν τῆς πολιτείας τοῦ Νεοβοράκου (New York) τὸ δεσποτικὸν μεταβλήθη εἰς φιλανθρωπικὸν κατὰσταμα, διότι πολλὸς εἶχε παρέλθει χρόνος χωρὶς νὰ δεχθῆ κανένα δέσμιον!!... Ἄλλ' ἡ πολιτεία τοῦ Νεοβοράκου δαπανᾷ ἔτησίως ἑπτὰ καὶ πλῆρον ἑκατομμύρια διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ λαοῦ. » Ἐπειδὴ δὲ ὁ λόγος περὶ ἐκπαίδευσιν κατὰ παρέκβασιν ἐπιτραπήτω ἡμῖν νὰ ἀναφέρωμεν καὶ τινὰς σκέψεις τοῦ αὐτοῦ Καθηγητοῦ ἐντελῶς δικαιολογούσας ἀπόφασίν τινα τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου περὶ δημοσίων μαθημάτων. (*) Ὁ Κύριος Σαρίπολος πραγματευόμενος τὰ περὶ παιδείας, λέγει. « Δὲν ἀναφέρωμεν δὲ τὴν ἱστορίαν καὶ μάλιστα τὴν ἐθνικὴν τῆς ἀρχαίας καὶ νεωτέρας Ἑλλάδος, οὐδὲ τὰ στοιχεῖα τοῦ συνταγματικοῦ δικαίου, διότι μετὰ τῶν ἱερῶν γραφῶν καὶ τῆς διδασκαλίας τῆς ἀγίας ἡμῶν πίστεως, τὰ μαθήματα ταῦτα πρέπει νὰ ὦσιν ἡ δικηκὴ παντὸς πολίτου ἀνάγκησις, διότι διὰ μόνης τῆς ἀκριβοῦς τούτων γνώσεως δύναται νὰ διασωθῆ ἡ εἰς παρακαταθήκην ὑπὸ τῶν πατέρων ἡμῶν, ὅπως μεταδιβάσωμεν εἰς τὰ τέκνα ἡμῶν, παραδοθεῖσα κληρονομία τῆς ἱεράς ἡμῶν πίστεως, τοῦ κλέους τῆς πατρίδος, καὶ τοῦ πολυτιμοτάτου ἡμῶν κατὰ σύνταγμα πολιτεύματος. »

Ἐν δὲ ὑποσημείωσιν προσέθετε. « Οἱ εὐφρονούντες δὲν θέλουσι βεβαίως εἰπεῖ ἡμᾶς παραδοξολόγους, διότι τὸ λογικώτερον τοῦ νὰ γνωρίζῃ ὁ κοινὸς πολίτης τὸ πολίτευμα τῆς πατρίδος του, ἔχει δικαίωμα ψήφου, ἐκλέγει, καὶ δυνατὸν νὰ ἐκλεχθῆ, ἄρα ἀνάγκη νὰ γνωρίζῃ ὅποιον σπουδαῖον μετέρχεται ἡ ἀναδέχεται, ἔργον ἀνάγκη ἄρα νὰ διδάσκηται ὡς πολίτης τὰ στοιχεῖα τοῦ συνταγματικοῦ δικαίου, ὅπως καθὼ χριστιανὸς διδάσκηται τὴν ὀρθόδοξον διδασκαλίαν. » Συντ. Δικ. Σαρ. Τόμ. β'. Σελ. 894.

(*) Ὅρα λογοδ. Ἐλευθ. Ῥαφαήλ σελ. 19.

Μετὰ τὰς σοφωτάτας κρίσεις τοῦ φιλοπάτριδος Καθηγητοῦ ἐπιανερχόμεθα εἰς τὸ θέμα ἡμῶν. Παρατηρήθη, ὅτι ἐκ τῶν ὑποπιπτόντων εἰς ἐγκλημητικὰς πράξεις, καὶ μάλιστα βαρίας, οὐ πλείστοι εἶναι ἐντελῶς ἀγράμματοι. Οἱ τυγόντες μικρὰς παιδεύσεις σπανίως ὑποπίπτουν εἰς ἀθεμίτους πράξεις, ἀλλὰ καὶ ἂν ὑποπέσωσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον αἱ πράξεις αὐτῶν δὲν εἶναι βαρῆσαι, οὔτε ἐμφαίνουσι μεγάλην μοχθηρίαν ψυχῆς. Ὁ δὲ θέλων νὰ πεισθῆ περὶ τῆς ἀληθείας τῶν λεγομένων ἃς ἐξετάσῃ ποῖοι ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον φέρονται εἰς τὰ ποινικὰ δικαστήρια ἐπὶ κλοπῆς, ληστείας, φόνου, ἐμπρησμοῦ καὶ ἄλλοις ἀδικήμασι παραπλησίως, καὶ θέλει πεισθῆ, ὅτι ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ἀνθρώποι ἀγράμματοι εἶναι οἱ ἐργάται τῶν μεγίστων ἀδικημάτων. Τὸ φαινόμενον δὲ τοῦτο πρέπει νὰ προσελκύσῃ τὴν προσοχὴν τῶν προσώπων ἐκείνων, εἰς ἃ ἀνετέθη ἰδίως ἡ τῶν νόμων ἐκτέλεσις, καὶ νὰ προκαλέσῃ τὴν ἐνέργειαν αὐτῶν, ὅπως μὴ μὲν νεκρὸς ὁ τοῖς πᾶσιν ὑποχρεωτικὸς περὶ δημοτικῆς ἐκπαίδευσιν νόμος, οὐ δὲν πρέπει νὰ ἐλιγερῶσιν οἱ εἰς τὰ τοιαῦτα ἀρμόδιοι. Ἀληθῶς δὲ μέγιστον αἴσχος νὰ περιστώμεν ἄνευ τινὸς αἰδοῦς εἰς τὰς ὄψεις τοῦ κόσμου τοιαύτην οἰκτράν ἐσωτερικὴν κατάστασιν, τὴν δημοτικὴν δὴλον ὅτι ἐκπαίδευσιν μὴ ὑπάρχουσαν πλῆρη ἐν τῷ μάλιστα ζῶμεν αἰῶνι. Διότι, ἐὰν ἡ δημοτικὴ ἐκπαίδευσιν, κύριοι, ἐπεξετείνετο καὶ πράγματι καθίστατο ὑποχρεωτικὴ, ἠθέλομεν ἶδει ταχέως, ὅτι τὰ πλείστα τῶν ἐγκλημάτων ἦθελον ἐκλείπει, ὡς ἐρειδομένων ἐπὶ τῇ ἀμαθείᾳ καὶ στρεβλότητι τοῦ νοῦς, καὶ διὰ τῶν γραμμάτων ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον αἰρουμένων. Ἄς ἐπιζητήσωμεν λοιπὸν τὴν διάδοσιν τῶν γραμμάτων καὶ ἃς προσπαθήσωμεν δι' αὐτῶν νὰ μεταδώσωμεν πᾶν ὅ, τι συντείνει εἰς μόρφωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν ὁμοίων ἡμῖν καθ' ὅσον οὕτω, ἐνθ' ἡμετέρας ζωῆς τὴν εὐδαιμονίαν τῆς ἡμετέρας πατρίδος καὶ ἡμῶν αὐτῶν, τῶν ἀδιασπάστως μετ' αὐτῆς συνδεσμένων, συγχρόνως ἐκπληροῦμεν καὶ τὸ μέγα ἠθικὸν καθήκον, ὅπερ ἔχομεν, τοῦ νὰ συντρέχωμεν ταῖς ἀνάγκαις τῶν ὁμοίων ἡμῖν.

(Ἔπεται συνέχεια.)

ΕΚ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ.

ΠΕΡΙ ΨΥΧΩΝ.

Αἱ ψυχαί, κοινῶς πεταλοῦσαι λεγόμεναι, ἀνήκουσιν εἰς τὸ γένος τῶν ἐντόμων, διαίρουσιν εἰς τρεῖς γενικὰς κλάσεις, εἰς Ψυχὰς νυκτερινὰς, εἰς Δυκαυγαῖς, καὶ εἰς Ἡμερινὰς, περιλαμβανούσας πᾶμπολλα εἶδη. Αἱ ἡμενώδεις αὐτῶν πτέρυγες εἶναι τέσσαρες, ἐπικεκαλυμμέναι μὲ κόνιν ποικίλην. Ἐχουσι δὲ σῶμα τριχωτόν, καὶ προβοσκίδα στρογγύλην, δι' ἧς ἀποβρῆφωσιν τὸν χυμὸν τῶν φυτῶν καὶ τῶν ἀνθῶν, τὴν συνήθη αὐτῶν τροφήν. Ἄξιον δὲ σημειώσεως εἶναι ἡ τριπλῆ μεταμόρφωσις, τὴν ὅποιαν πάσχουσι τὰ ἐντομα ταῦτα, μέχρις ὅτου γίνωσιν ἐντελὸς ψυχαί. Ἡ θηλικὴ ψυχὴ γεννᾷ ὡς, ἐκ τούτων γεννᾶται σκαλοκαιοῖδες τι ζωῦσιν, ὀνομαζόμενον Κάμπη, ἧτις τροφόμενη διὰ τινον ὀσμίνων φυτῶν ἢ ξύλων, μέχρις οὐ ἀποικτήσῃ τὸ μέγεθος αὐτῆς, περικλιθεῖσα μὲ κερατώδεις τι περικαλύμμα, ἧτοι μεταμορφώνεται εἰς Χρυσάλλιδα ἢ Νύμφην, μένουσα ἄνευ τροφῆς, μετὰ δὲ ταῦτα ἐντὸς τούτου τοῦ περικαλύμματος, ἐλύτρου καλουμένου, μεταμορφοῦται ἡ χρυσάλλις εἰς ψυχὴν, τινὲς μὲν μετ' ὀλίγης ἐβδομάδας, τινὲς δὲ μετὰ ἐν ἢ δύο ἔτη. Ἡ δὲ ψυχὴ ἄμα ἠλικιωθῆ, διατρύπῃ τὸ ἐλυτρον, καὶ ἐξερμένη γεννᾷ ὡς, καὶ εὐθὺς μετὰ τὴν γέννησιν τούτων ἀποθνήσκει.

Τὸ χρῶμα τῶν ψυχῶν εἶναι λίαν ποικίλον, ἀποστίλθον εἰς τὰς πτέρυγας τῶν, φαίνεται δὲ καὶ ὡς κεχρωματισμένη τις κόνις, ἧτις δὲν εἶναι ἄλλο τι θεωρούμεν διὰ τοῦ μικροσκοπίου εἰμὴ μικρότατα καὶ ποικιλόμορφα πτερὰ. τῶν ὁποίων οἱ μικροὶ κάλαμοι εἶναι ἐμπηγημένοι εἰς τὸ δέρμα τῶν πτερύγων.

Ἐνταῦθα θέλομεν περιγράψῃ τινὰ εἶδη τούτων, ἀρχίζοντες πρῶτον ἀπὸ τῶν Ἡμερινῶν. Αὗται πετώσι τὴν ἡμέραν, καὶ ὅταν κἀλθῃται κρατοῦσι τὰς πτέρυγας ὀρθῶς καὶ ἠνωμένας. Τὰ νηματώδη ἀπτικὰ αὐτῶν κέρατα εἶναι κατὰ τὸ ἄκρον γονδρά καὶ σφηνώδη. Ἐκ τούτων κυριώτερά εἰσιν αἱ ἑξῆς.

Ἡ Ἀκαρθοσίδη. Ἡ ψυχὴ αὕτη μετὰ τῆς ἐπομένης εἶναι αἱ μέγιστα ἡμερινὰ ψυχαί τῆς Εὐρώπης, ἔχουσα ἐκτασιν κατὰ πλάτος τῶν πτερύγων 4 ἢ 5 δακτύλων. Ζῆ ἐπὶ τῶν πλείωτων τόπων τῆς Εὐρώπης, ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῆς Ἀφρικῆς. Αἱ ἄνω αὐτῆς πτέρυγες εἶναι πυροκίτρινοι καὶ πεποικιλμένοι μὲ λευκὰς καὶ μελανὰς κηλίδας, αἱ δὲ κάτω ἔχουσι χρῶμα ὀλιγώτερον ζωηρόν. Ἡ κιτρίνη αὐτῆς κάμπη ζῆ ἐπὶ τῶν σκολιμῶν, τῶν κινδῶν, καὶ τοῦ ξανθοῦ χόρτου, ὅπου ἡ θηλικὴ γεννᾷ τὰ δῶ τῆς τὸν μῆνα Μάιον, ἡ δὲ μελανόφαιος καὶ χρυσοῖζουσα χρυσαλλίς κρεμάται μὲ τὰς ὀξείας αὐτῆς ἄκρας ἀπὸ τὰ φυτὰ, καὶ τὸν Αὐγουστον ἀναφαίνεται ἡ ὀραία ἡμερινὴ αὐτῆς ψυχὴ.

Ἡ Χελιδνοσόουρος. Αὕτη ἔχει τὸ αὐτὸ σχεδὸν μῆκος μὲ τὴν ἄνω μνημονευθεῖσαν, ζῶσα ἐπὶ τῶν πεδιάδων ὅλης τῆς Γερμανίας. Τὸ χρῶμα τῶν περιδοντωτῶν τεσσάρων αὐτῆς πτερύγων εἶναι θειαφόχρον καὶ πεποικιλμένον μὲ μελανὰς καὶ λευκὰς κηλίδας. Ἐκάστη τῶν κάτω πτερύγων ἀπολήγει εἰς ὄξυ καὶ μακρὸν ἄκρον, ἔχουσα κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν κηλίδα τινὰ χρώματος πρασίνου βαθέως. Ἡ κάμπη αὕτης ἔχει μῆκος 1 1/2 δακτύλου, διατρίβουσα ἐπὶ τοῦ ἀνήθου, τοῦ μαράθρου, τοῦ πετροσελίνου καὶ τοῦ σταφυλίνου. Χρῶμα δὲ ἔχει λευκοπράσινον, ἐντομὰς μελανὰς καὶ στίγματα πυρόχροα. Περιπλέκεται μὲ τὸ ἐξερχόμενον ἐκ τοῦ στόματος αὐτῆς νῆμα εἰς διάφορα πράγματα, καὶ μεταμορφώνεται εἰς χρυσαλλίδα λευκοπράσινον, κατόπιν δὲ μετὰ 4 ἐβδομάδας ἐξέρχεται ἡ ὀραία ψυχὴ.

Ἡ Ἀρτιάδη. Αὕτη αὐξάνει κατὰ πλάτος μέχρι τριῶν δακτύλων καὶ πετᾷ κυρίως τὸν Αὐγουστον καὶ Σεπτέμβριον περὶ τὰ ὀπωροφόρα δέντρα, τροφόμενη μὲ τὸν γλυκὺν αὐτῶν χυμὸν. Αἱ αἰθοκόκκιναι καὶ ὀδοντωταὶ αὐτῆς πτέρυγες περικαλύπτονται εἰς τὰ ἄκρα ὑπὸ κιτρίνου περιφερείας. Ἡ μελανὴ ἀκανθωτὴ, καὶ πλήρης ἐρυθρῶν κηλίδων κάμπη αὕτης διατρίβει ἐπὶ τῶν ἰσῶν, σημιδῶν καὶ κερκιδῶν, καὶ μεταμορφώνεται εἰς χρυσαλλίδα γωνιώδη καὶ μελανήν, ἧτις μετὰ 4 ἢ ἡμέρας γίνεταί ψυχὴ.

Ἡ Ἐλικωτιάς. Αὕτη ἡ ψυχὴ μέγιστα καταστροφὰς παρέχει εἰς τὰ ὀπωροφόρα δένδρα διότι ἡ κάμπη αὐτῆς κατατρώγει τὴν ἄνοιξιν πολλάκις ὅλα τὰ φύλλα αὐτῶν, χρῶμα δὲ ἔχει λευκὸν μὲ πτυχῆς μελανὰς. Πιετᾷ ἀγγελιδῶν πολλάκις, κατὰ τοὺς μῆνας Ἰούνιον καὶ Ἰούλιον, καὶ γεννᾷ μικρὰ καὶ σφαιροειδῆ ὡς ἐπὶ τῶν φύλλων τῶν ὄξυκακινθῶν, καὶ λευκακινθῶν, τῆς μηλέας καὶ τῆς ἀπιδιάς. Μετὰ τινὰς δὲ ἐβδομάδας συντριβομένην τῶν ὧν ὑπὸ τῆς ἠλιακῆς θερμότητος, ἐξέρχονται αἱ μικραὶ κάμπαι, τρεφόμεναι μὲ τὰ τρυφερὰ φύλλα ἕως τὰ τέλη τοῦ φθινοκώρου, τὰς δὲ ἀρχὰς τοῦ χειμῶνος ἐμπλέκονται περὶ τοὺς νέους βλαστοὺς τῶν κλάδων, καὶ ἀποναρκούνται, καὶ ἂν τὸ ψῦχος δὲν τὰς θανατώσῃ, ἢ οἱ κτηματίαι δὲν τὰς ἐξολοθρεύσωσιν, ἀναφαίνονται πάλιν τὸν Μάιον, καὶ κατατρώγουσιν ὅλα τὰ νέα φύλλα. Καὶ αἱ μὲν ἐντελεῖς κάμπαι μεταβάλλονται εἰς χρυσαλλίδας κατὰ τοὺς κλάδους τῶν δένδρων, ἡ δὲ λευκὴ καὶ ὑποκίτρινος χρυσαλλίς προσκολλᾶται διὰ τοῦ νήματος ἐπὶ τοῦ κλάδου, καὶ μετὰ 16 ἢ 20 ἡμέρας μεταβάλλεται εἰς ψυχὴν.

Ἡ Κραμβίς καὶ αὕτη ἡ ψυχὴ εἶναι ἐπιβλαβὴς ὡς προξενούσα μεγάλας ζημίας εἰς κήπους, ἐνθα καλλιεργεῖται ἡ κράμβη, ἐξ ἧς καὶ ὀνομάσθη οὕτω. Τὸν Ἰούλιον πλείστοι τούτων περιπλανῶνται ἐντὸς τῶν κήπων καὶ τῶν ἀγρῶν, καὶ γεννᾷ τὰ ὡς τῆς ἐπὶ τῶν φύλλων τῆς κράμβης, τὸν δὲ Αὐγουστον ἐξέρχονται αἱ ἐλαιοπράσιναι αὐτῆς κάμπαι καὶ κατερημόνουσι πολλὰκις ὀλιγκήρους ἀγροὺς ἐσπαρμένους ἐκ τοῦ φυτοῦ τούτου διὰ μετὰ ταχύτητος συλλέγονται καὶ φονεύονται ὑπὸ τῶν κηπουρῶν. Τὸ φθινόπωρον ὅμως εἰσέρπουσιν ὅπου τύχη, καὶ εἰς αὐτὰς εἶσι τὰς οἰκίας. Τελευταῖον δὲ μεταμορφοῦνται εἰς λευκὰς χρυσαλλίδας, ἀποκρεμάμεναι ὄρθαι καὶ περιπλεκόμεναι στερεὰ μὲ τὸ νῆμα τῶν. Καὶ οὕτω μὲν μένουσιν ὅλον τὸν χειμῶνα, κατὰ δὲ τὸν Ἰούλιον μεταμορφοῦνται εἰς ψυχὰς λευκὰς μετὰ μελανῶν πτυχῶν καὶ στιγματῶν.

Ἡ Ἴρις. Αὕτη εἶναι μία τῶν ὀραιότερων ψυχῶν τῆς Γερμανίας. Μὲ τὰς πτέρυγας ἀνοιχτάς ἔχει μῆκος 4 δακτύλων. Καὶ τὸ μὲν ἄνω μέρος τῶν πτερύγων αὐτῆς ἔχει χρῶμα αἰθῶν, καὶ ἡ μία πτέρυξ ἀποστίλβει πάντοτε ὀραῖον γαλανὸν χρῶμα, ὅταν βλέπῃ τις ταύτην πλαγιώτερον. Τοῦτο δὲ προέρχεται ἐκ τῆς παραδόξου κατασκευῆς τῶν μικρῶν αὐτῆς κεχρωματισμένων πτερῶν, ἅτινα φαίνονται σχεδὸν ὡς φύλλα ἄνθους τοῦ καλουμένου λειρίου, καὶ ἔχουσι τοιαύτην μορφήν, ὥστε τὸ ἐν μέρος φαίνεται αἰθῶν, καὶ τὸ ἕτερον γαλανόν. Τὸ δὲ κάτω μέρος τῶν πτερύγων δὲν ἀποστίλβει, ἀλλ' εἶναι ποικιλωτάτον, χρώματος αἰθοῦ, κιτρίνου καὶ λευκοῦ. Ἡ κάμπη αὕτης εἶναι πρασίνη, ἔχουσα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς δύο μικρὰ κέρατα, διαίτᾳται δ' ἐπὶ τῶν κλώνων καὶ τῶν φύλλων τῆς ἰτέας.

Ἡ Μαργαρίτις. Αὕτη ἡ ὀραία ἡμερινὴ ψυχὴ εὐρίσκειται ἐπὶ τῆς Γερμανίας, καὶ μάλιστα κατὰ μεσημβρινὰ αὐτῆς μέρη, καὶ διατρίβει τὸν Ἰούλιον καὶ τὸν Αὐγουστον εἰς τόπους, ὅπου φύεται ὁ σκόλυμος, εἶδος ἀκανθώδους φυτοῦ, φυόμενον ἐν καιρῷ μεγάλου καύσανος τοῦ θέρους. Τὸ ἄρσεν γένος τούτων εἶναι λευκότερον τοῦ θήλεως. Αἱ κάτω αὐτῆς πτέρυγες ἔχουσι γραμμὰς στιλπνὰς, καὶ ἡ μὲν ἀκανθωτὴ αὐτῆς κάμπη τρέφεται μὲ φύλλα τῶν ἰων, ἡ δὲ χρυσαλλίς μετὰ 1 1/2 ἡμέρας μεταμορφοῦται εἰς ψυχὴν.

Ἡ ψυχὴ ἡ Εὐρόλοχος. Αὕτη διαίτᾳται εἰς τινὰ μέρη κατὰ τὰ ἀνατολικά παράλια τῆς μεσημβρινῆς Ἀμερικῆς. Τὸ θερμὸν καὶ ὑγρὸν κλίμα τῶν μερῶν τούτων συντελεῖ εἰς τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν ὀραίων τούτων ἐντόμων, ἅτινα πολλάκις διὰ τοῦ μεγέθους καὶ τῶν ποικίλων χρωμάτων κινουσιν εἰς θαυμασμὸν τὸν παρατηρητὴν. Τὸ μῆκος αὐτῆς εἶναι 3 1/2 δακτύλων, τὸ δὲ πλάτος ἀνοιγομένην τῶν πτερύγων, 7. Αἱ μεγάλα ἄνω πτέρυγες αὐτῆς ἔχουσι χρῶμα αἰθῶν, περικαλυπτόμενον εἰς τὰ ἄκρα ὑπὸ περιφερείας χρώματος πρασίνου βαθέως, ἐντὸς δὲ τῶν πτερύγων ὑπάρχουσιν ὑποκίτρινα στίγματα καὶ ὀματωειδεῖς κηλίδες. Αἱ κάτω πτέρυγες ἔχουσι μελανόστιλπνον χρῶμα, καὶ περιφέρουσι ὡσαύτως πρασίνην, ἧτις αὐξάνει πολὺ τὴν ὀραϊότητα τοῦ ἐντόμου. Παρὰ τὸ σῶμα ἔχουσιν αἱ κάτω πτέρυγες χρῶμα κίτρινον, τὸ δὲ ὑποκάτω μέρος αὐτῶν ἔχει κιτρίνην καὶ αἰθῶν ἐπιφάνειαν μαρμαρῶν, καὶ ἐπὶ τοῦ κατωτέρου αὐτῶν ἄκρου εὐρίσκειται ὀματωειδὴς καὶ ἀμαυροῦδης κηλὶς, ἔχουσα περιφέρειαν κιτρίνην, καὶ ἐν τῷ μέσῳ λευκὴν καὶ μνηοειδῆ γραμμὴν. Τὰ χρώματα ταῦτα αὐτῆς δὲν εἶναι μὲν καθ' ὑπερβολὴν ὀραῖα, ἀλλ' αἱ κατὰ μικρὸν προβαίνουσαι ἀλλοιώσεις αὐτῶν προξενούσιν εἰς αὐτὴν μεγίστην λάμψιν καὶ κάλλος.

Ἡ Ἀθωρία ὁ Γαλαρός. Καὶ αὕτη διαίτᾳται εἰς τοὺς αὐτοὺς τόπους, εἰς οὓς καὶ ἡ προηγουμένη. Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῶν πτερύγων τῆς ἔχει χρῶμα γαλανόν, αἱ δὲ 4 γωνίαι αὐτῶν εἶναι μελα-

ναι, έχουσα εκάστη κατά τὸ ἄνω μέρος δύο λευκὰς κηλίδας. Ἡ δὲ κάτω αὐτῶν ἐπιφάνεια εἶναι πεποικιλιμένη χρώματος φαιού, ἐρυθροῦ, κιτρίνου καὶ μελανοῦ, τόσον καλῶς διατεταγμένου, ὥστε ὑπερβαίνει ὅλα σχεδὸν τὰ ἔντομα κατὰ τὴν ὠραιότητα. Τρέφεται δὲ μετὸν χυμὸν τὸν ὁποῖον ἀπορροφᾷ ἐκ τινῶν φυτῶν καὶ ἀνθέων μετὸν μακρὰν τῆς προβοσκίδα.

Περιγράφαντες ὀλίγα τινὰ εἶδη τῶν Ἡμερινῶν Ψυχῶν μεταβαίνομεν εἰς τὴν δευτέραν τάξιν τούτων τὴν καλουμένην τῶν Νυκτερινῶν, τὴν καὶ μᾶλλον πολυριθμὸν τῶν λοιπῶν δύο. Αἱ ψυχὰὶ αὐταὶ ὅταν κἀθῆνται, ὑποκλίνουσι τὰς πτέρυγας. Τὰ ἀπτικά αὐτῶν κέρατα εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τριχοειδῆ, καὶ κατὰ τὸ ἄκρον λεπτότερα. Πετώσι μόνον τὴν νύκτα, ἢ δὲ πτήσις τῶν εἶναι ἀνεπιτήδειος, βαρεῖα, καὶ ἄνευ ἐθῆου. Τὴν ἡμέραν ἠσυχάζουσι ἐπὶ τοίχων παλαιῶν, δένδρων, καὶ ἐπὶ τοῦ χόρτου. Αἱ κάμπαι τῶν εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τριχῶται ζητούσαι τὴν τροφήν τῶν ἐν καιρῷ νυκτός. Ὅταν δὲ μεταμορφώνονται εἰς χρυσαλλίδα περιτυλίσσονται μετὰ ζωῆς τι ὑφάσμα· ὅθεν ἡ φύσις ἐδόκεν εἰς αὐτὰς ἐξοδὴ τινὰ χυμῶν, τὸν ὁποῖον ἐκβάλλουσαι ἐκ τινος ὀπῆς κειμένης ὑπὸ τὸ στόμα κλώθουσαι ὡς νῆμα. Πολλάκις διάγουσι κοιμώμεναι ἐντὸς τοῦ ὑφάσματος 2 μέχρι 3 ἐτῶν, ἕως ὅτου μεταμορφωθῶσιν εἰς ψυχάς.

Ἐκ τῶν ψυχῶν τούτων κυριώτεροι εἶναι αἱ ἐξῆς.

Ἡ Ἐχρινίς. Ταύτης αἱ ἄνω πτέρυγες εἶναι αἰθαί ὡς ὁ καφὲς μετὰ λευκὰς καὶ συνεχεῖς γραμμὰς, αἱ δὲ κάτω ἐρυθραὶ μετὰ μελανὰς καὶ κυανὰς κηλίδας, καὶ ζῆ καθ' ὅλον τὸ θέρος. Ἡ δὲ μελανότριχος καὶ ἀκανθωτὴ αὐτῆς κάμπη τρέφεται μετὰ κνίδας καὶ ἄλλα κητώδη φυτὰ καὶ τὸν Ἰούλιον εὐρίσκονται ἐνομῆναι πλεῖστοι τούτων ἐπὶ τῆς χλόης. Μεταμορφουμένη δὲ εἰς χρυσαλλίδα ἐμπεριπλέκεται μετὰ παχὺ τὸ ὑφάσμα, συμπερικλείουσα καὶ ὕλας τὰς ἀκανθώδεις τρίχας τῆς.

Ἡ Ξυλοφάγος. Ἄξιον σημειώσεως τῆς ψυχῆς ταύτης εἶναι ἡ ἐρυθρὰ τῆς κάμπη, ὡς ζῶσα ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐντὸς τοῦ κορμοῦ τῶν δρυῶν, τῶν ἰτεῶν, καὶ τρεφομένη μόνον μετὰ ζύλα, διὸ καὶ ὀνομάσθη οὕτως· ὅθεν διατροπῆ πανταγῶθεν τὰ δένδρα μετὰ τὰς ὀξείας αὐτῆς χηλὰς, προξενούσα οὕτω μεγάλας ζημίας. Φυλάττεται δὲ μόνον εἰς ὑέλινα ἢ πῆλινα δοχεῖα· διότι κατατροπᾷ τὰ ζύλινα. Τὸ τρίτον ἔτος τῆς ἐμφανίσεώς τῆς περικαλύπτεται ὑπὸ καλύμματος ἐντὸς τῶν δένδρων, πλεκομένου μετὰ τὰ ἐκ τοῦ ζύλου παραγόμενα ὑπ' αὐτῆς βίνισματα, καὶ μεταμορφῶνται εἰς αἰθόκιτρον χρυσαλλίδα, ἧτις ἐξερχόμενη τοῦ καλύμματος κινεῖται καὶ ἐκπηδᾷ μεταμορφουμένη ὡς ψυχὴ νυκτερινή, έχουσα φαιὸν καὶ ὑπομέλαν χρώμα.

Ἡ Νύμφη. Ἡ ὠραία καὶ σπανία νυκτερινὴ αὕτη ψυχὴ εὐρίσκειται τὸν Ἰούλιον καὶ Αὐγουστον κατὰ τὰ δάση τῆς Γερμανίας καὶ τὰς δεινροφύτους ὁδοὺς, ὅπου ἵπταται καὶ τὴν ἡμέραν. Αἱ κάτω αὐτῆς πτέρυγες έχουσι ὠραῖον ἐρυθρὸν χρώμα, καὶ μελανὰ ἐκ πλαγίου τινὰς, ἢ δὲ σπονδυλωτὴ αὐτῆς κάμπη ἔρπει κατὰ τοὺς μῆνας Μάιον, Ἰούνιον καὶ Ἰούλιον ἐπὶ τῶν δρυῶν, καὶ μεταμορφώνεται εἰς φαιὸν χρυσαλλίδα.

Βόμβοξ ὁ Ζιζυφίτης. Ἡ νυκτερινὴ αὕτη ψυχὴ ζῆ ἐπὶ τῆς Βεγγάλης. Αἱ κιτρινώταται αὐτῆς πτέρυγες εἶναι πεποικιλιμέναι μετὰ ὀμματοειδεῖς κηλίδας, καὶ έχουσι ὅλαι λευκὴν καὶ αἰθόκιον ταινίαν. Ἡ μεγάλη κιτρινοπράσινος καὶ δυσειδὴς αὐτῆς κάμπη διατρίβει ἐπὶ τῶν κατὰ τὴν Βεγγάλην ζιζυφίων. Ὅταν δὲ φθάσῃ ὁ καιρὸς τῆς μεταμορφώσεως ἐγκλῶσθαι εἰς κουκούλιον μετὰ χονδρὸν καὶ δυνατὸν μεταξωτὸν νῆμα. Ἐξ αὐτῶν τῶν κουκουλιῶν, καθὼς καὶ ἐκ τριούτων λεπτῶν, κατασκευάζονται εἰς τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας, ὑφάσματα μεταξωτὰ διαρκῆ, δι' ἃν ἐνδύονται οἱ Βραχμῆνες.

Ἄτλας ὁ Αἰθός. Αὕτη ἡ ὑπερμεγέθης ψυχὴ ζῆ ἐπὶ τῆς Κίνας καὶ εἶναι ἡ μεγίστη ὅλων τῶν Εὐρωπαϊκῶν καὶ ξένων ψυχῶν, ἰσομεγέθης σχεδὸν μετὰ τὴν κοινὴν νυκτερίδα. Δὲν εὐρίσκεται ὅμοιος μόνον ἐπὶ τῆς Κίνας, ἀλλὰ καὶ κατὰ τοὺς θερμοὺς τόπους τῶν Ἀνατολικῶν καὶ Δυτικῶν Ἰνδιῶν, ὅπου γενικῶς ὅλα τὰ ἔντομα εἶναι πολὺ μεγαλειότερα τῶν τῆς Εὐρώπης. Τὸ χρώμα αὐτῆς εἶναι πυρρὸν, καὶ πεποικιλιμένον ἐκ κιτρίνου, μελανοῦ, λευκοῦ καὶ κυανοῦ, ἄτινα καθιστῶσιν αὐτὴν μεγαλοπρεπῆ καὶ ἀξίαν θέας· τὸ ἀξιολογώτερον αὐτῆς μέρος εἶναι ἡ ἐφ' ἐκάστης πτέρυγος εὐρισκομένη τριγωνοειδὴς καὶ μεγάλη κηλὶς, ἧτις ἐπικαλύπτεται μόνον ὑπὸ ὑελώδους τινὸς ὑμένου, δι' οὗ φαίνονται εὐκρινῶς ὅλα τὰ ὄπισθεν αὐτῶν ἀντικείμενα ὡς διὰ θυρίδος. Ἡ κάμπη δὲ αὐτῆς ἔχει μῆκος μὲν 4 δακτύλων, πᾶχος δὲ ἐνός, καὶ ζῆ ἐπὶ τῶν νερανζιῶν περιπλεκόμενη εἰς κουκούλιον χονδρὸν, τὸ ὁποῖον μεταχειρίζονται οἱ Κινεῖς εἰς διάφορα ὑφάσματα ὡς ἀργίαν μεταξάν.

Νυκτοπαῶν ὁ Μέρας. Αὕτη εἶναι ἡ μεγίστη νυκτερινὴ ψυχὴ τῆς Γερμανίας· καὶ ἔχει ἀνοικμένον τῶν πτερύγων 6 δακτύλων μῆκος. Αἱ ἄνω καὶ κάτω πτέρυγες αὐτῆς έχουσι χρώμα αἰθῶν, καὶ ἐκάστη μεγάλην ὀμματοειδῆ κηλίδα, χρώματος ὡς τὸ τῆς κατέλλας, ἔσθην δὲ μεγάλην καὶ κυανὴν καὶ παραπλησίαν μετὰ τὰς στιλπνὰς κηλίδας τοῦ ταῦνος, ὅθεν ἔλαβε καὶ τὴν ὀνομασίαν. Τὸ δὲ λοιπὸν μέρος τῶν πτερύγων εἶναι πεποικιλιμένον μετὰ γωνιώδεις καὶ τοξοειδεῖς γραμμὰς. Ὁ ἄρσεν διαφέρει τοῦ θήλεως κατὰ τὰ ἀμυρῶτερα χρώματα. Ἡ ὠραία κάμπη αὐτῆς εὐρίσκειται τὸν Ἰούνιον καὶ περὶ τὰ μέσα τοῦ Ἰουλίου ἐπὶ τῶν κερσιῶν, τῶν δαμασκηῶν, τῶν ἰτεῶν, τῶν δρυῶν, καὶ ἐπὶ τινῶν ἄλλων δένδρων. Χρῶμα δὲ ἔχει πράσινον ἀνοικτὸν, καὶ μῆκος ἕως 4 δακτύλων· ὅλον δὲ τὸ σῶμα αὐτῆς διαιρεῖται εἰς κρίκους τινὰς, ἐπὶ τῶν ὁποίων εὐρίσκονται ἡμιστρόγγυλα καὶ κυκλὰ πρίσματα, ἄτινα παριστῶσιν αὐτὴν ὡς κεκοσμημένην δι' ἀστερίσκων. Περὶ τὰ τέλη τοῦ Ἰουλίου φθάνουσα ἡ κάμπη τὴν ἐντελὴν ἡλικίαν, περιπλέκεται εἰς διπλοῦν κουκούλιον, τοῦ ὁποῖου τὸ μὲν ἐξωτερικὸν μέρος εἶναι δερματώδες, τὸ δὲ ἐσωτερικὸν μεταξωδὸς· Ἄφου δὲ τελειώσῃ τὴν ἐργασίαν τῆς, μεταμορφῶνται εἰς χρυσαλλίδα παχέαν καὶ αἰθῶν, ἧτις διαρκεῖ ὅλον τὸν χειμῶνα, καὶ ἀρχομένου τοῦ ἔαρος μεταμορφῶνται εἰς τὸν ὠραῖον Νυκτοπαῶνα.

Μεταβαίνομεν ἤδη εἰς τὴν τρίτην κλάσιν τῶν ψυχῶν τὴν τοῦ Λυκαυγοῦ καλουμένην. Αἱ πτέρυγες τούτων εἶναι μακρότεροι ἀπὸ τὰς τῶν ἡμερινῶν, τὰς ὁποίας καθήμεναι ὑποκλίνουσαι, ὁμοίως καὶ τὸ σῶμα τῶν εἶναι ἰσχυρότερον αὐτῶν, τὰ δὲ ἀπτικά κέρατά τῶν κατὰ τὸ μέσον παχύτερα καὶ κατὰ τὸ ἄκρον λεπτότερα ὑπὸ τῆς φύσεως κατασκευάσθησαν. Βομβοῦσι μετὰ θύρβον μέγαν τὸ ἑσπέρας καὶ τὴν αὐγὴν περὶ τὰ ἄνθη, καὶ ἀποκρεμάμεναι εἰς αὐτὰ ἀπορροφᾷ διὰ τῆς μακρᾶς αὐτῶν προβοσκίδος τὸ μέλι. Τὴν ἡμέραν ἐπικάθῃνται ἠσυχοὶ, καὶ παντελῶς ἀκίνητοι εἰς τὰ δένδρα καὶ τοὺς τοίχους. Αἱ κάμπαι τῶν εἶναι μεγάλαι καὶ πολλάκις πολυπόικιλοι, έχουσι κατὰ τὴν τελευταίαν ἐντομὴν τοῦ σώματος μικρὸν τι κέρατον. Συνήθως αἱ ψυχὰὶ αὐταὶ μεταμορφῶνται ὑπὸ τὴν γῆν, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἡ μεγάλη καὶ μελανὴ αὐτῶν χρυσαλλὶς διαμένει οὕτω καθ' ἅπαντα τὸν χειμῶνα, τὸ δὲ ἐρχόμενον ἔαρ ἀναφαίνεται ἡ ψυχὴ.

Ἐνταῦθα θέλομεν περιγράψαι ὀλίγας τινὰς, τὰς κυριώτερας τούτων, ἀρχόμενοι ἀπὸ τῆν καλουμένην Νεκροκέφαλον.

Ἡ Νεκροκέφαλος. Αὕτη εἶναι ἡ μεγίστη λυκαυγῆς ψυχὴ τῆς Εὐρώπης, ἧτις εὐρίσκεται καὶ ἐπὶ τῶν περισσοτέρων τόπων τῆς Γερμανίας. Κατάγεται κυρίως ἐκ τῆς Ἀφρικῆς καὶ Ἀμερικῆς, καὶ ἦλθε πρῶτον εἰς τὴν Εὐρώπην μετὰ τὰ γεώμηλα· διότι ἡ μεγάλη αὐτῆς κάμπη, ἡ μετὰ κιτρίνας καὶ κυανὰς γραμμὰς πεποικιλι-

μένη ἀγαπᾷ κυρίως τὰ γεώμηλα ὡς τροφήν, καὶ εὐρίσκεται ἐπὶ αὐτῶν τὸν Αὐγουστον καὶ Σεπτέμβριον. Ἐκτὸς δὲ τούτων ἐπικαθῆται καὶ ἐπὶ τῆς ἰσχυρῆς καὶ τοῦ σταφυλίου. Μεταμορφῶνται δὲ εἰς μεγάλην αἰθόκιον χρυσαλλίδα, ἧτις ἐμμένει τὸν χειμῶνα ὑπὸ τὴν γῆν. Αὕτη προξενεῖ φθῶν εἰς τοὺς ἀπλοὺς καὶ δεισιδαίμονας ἀνθρώπους, ὡς καὶ εἰς τὰ παιδιά· διότι ὑπολαμβάνουσι ἕνεκα τοῦ ἀπεργθοῦ σχήματος τὸν ἐπὶ τοῦ στήθους τῆς ὑποκίτρινον χρωματισμὸν ὡς κεφαλὴν νεκροῦ. Ἐπειδὴ δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πετᾷ τὸ μεσονύκτιον μετὰ κηκίχρον βόμβον, καὶ ἀφίνει κένθημιν τινα τόνον διὰ τῆς ἀλληλοδιαδόχου κινήσεως τῶν ἐπισηθίων λεπίδων, τὴν νομίζουσι οἱ ἀπαίδευτοι καὶ ἀπλοὶ ὡς πτηνὸν πρόξενον μελλούσης δυστυχίας.

Ἡ Ἡμεταινή. Ἡ κιτρινοπράσινος καὶ κατὰ πλάτος τῶν πτερύγων τῆς λευκογραμμῆς αὐτῆς κάμπη διατρίβει κατὰ τὸν Αὐγουστον καὶ Σεπτέμβριον ἐπὶ τῶν ἰτεῶν, τῶν φιληρῶν, κλήθρων, θρυῶν καὶ φηγῶν, καὶ ὅταν τινάσσονται τὰ δένδρα ταῦτα καταπίπτει. Εἰσδύουσα δὲ τὸν χειμῶνα ὑπὸ τὴν γῆν, μεταμορφῶνται ἐκεῖ εἰς μελανὴν χρυσαλλίδα. Ἡ ψυχὴ αὕτη ἔχει κατὰ τὰς ἄνω πτέρυγας κόκκινον καὶ φαιὸν μαρμαρωδὸς χρώμα, πεποικιλιμένον διὰ πολλῶν στιγμάτων, αἱ δὲ κάτω αὐτῆς πτέρυγες εἶναι βοδοκίον καὶ πεποικιλιμέναι ἐκάστη ὑπὸ μεγάλης ὀμματοειδοῦς κηλίδος χρώματος ἐν τῷ μέσῳ μὲν κυανοῦ, περὶ δὲ τούτου μέλανος. Τὰ δὲ δύο ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς ἐκτεινόμενα μικρὰ κέρατα καὶ λεπτὰ έχουσι χρώμα κίτρινον.

Ἡ Νηρία. Αὕτη εἶναι μία τῶν ὠραιωτάτων λυκαυγῶν ψυχῶν. Εἶναι δὲ ποικίλου χρώματος, ὡς κεκαλυμμένη ὑπὸ γραμμῶν καὶ κηλίδων ἀμαυροπράσινον, ὑπερυθρῶν, λευκῶν καὶ ἰσοβαρῶν, αἰτινὲς εἰσι διεσκορπισμέναι εἰς τὸ σῶμα τῆς ἀλληλοδιαδόχως, παρέχουσι εἰς αὐτὴν λάμψιν καὶ καλλονὴν ἐξαισίαν, εἰς δὲ τὸν παρατηρητὴν θάμβος καὶ εὐχαρίστησιν. Ἡ πρασινοκίτρινος αὐτῆς κάμπη εἶναι πεποικιλιμένη μετὰ λευκὰ στιγμάτια καὶ γραμμὰς, έχουσα ἐπὶ τοῦ κιτρίνου λαίμου ὀμματοειδεῖς καὶ κυανὰς κηλίδας. Τρέφεται δὲ σχεδὸν μόνον μετὰ τὰ φύλλα τοῦ νηρίου, ἧτοι τοῦ καλουμένου βοδοδάφνης, θαμνοῦ τινὸς ἀγρίου τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, μεταφερθέντος καὶ εἰς πολλὰ μέρη τῆς Εὐρώπης. Ὁ θάμνος οὗτος εὐδοκμεῖ καὶ κατὰ τοὺς θερμοὺς κήπους τῆς Γερμανίας, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου εὐρίσκεται ἐνίοτε κατὰ τὰς θερινὰς ἡμέρας τοῦ θέρους ἡ κάμπη τῆς Νηρίας, ἀλλὰ τοῦτο σπανίως συμβαίνει. Τὰς ἐκ τῶν καμπῶν τούτων μεταμορφουμένας ψυχὰς ἀγοράζουσι διὰ πολλῶν χρημάτων ἕνεκα τῆς σπανιότητός τῶν, οἱ ἔρασταί τῶν ψυχῶν, καὶ στολιζοῦσι δι' αὐτῶν τὰς συλλογὰς τῶν.

Ἡ Τίθηα.ΙΙ. Ἡ κάμπη τῆς ψυχῆς ταύτης εὐρίσκεται κατὰ τοὺς μῆνας Ἰούλιον καὶ Αὐγουστον παμπληθῆς ἐπὶ τοῦ φυτοῦ τοῦ καλουμένου τιθυμάλου, τρεφομένη μόνον δι' αὐτοῦ. Τὸ φυτὸν ταῦτο ἔχει ἄνθη κωδωνοειδῆ, οὕτινος οἱ κλώνοι έχουσι χυμὸν τινα γαλακτώδη, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ κάμπη αὕτη διατωμένη ἐκμυζᾷ διὰ τοῦ στόματός τῆς τὸν ἐνουπάρχοντα εἰς τὰ ἄνθη τούτου χυμῶν. Τὸ χρώμα αὐτῆς εἶναι μελανόν, ἐπὶ τῆς βράχης ἔχει γραμμὴν τινα ἐρυθρὰν, εἰς δὲ τὰ πλάγια λευκὰ στιγμάτια κατὰ σειρὰν τεταγμένα. Ἡ κάμπη μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ἡμερῶν ἐγκλῶσθαι ἐντὸς ἀραιοῦ χρώματος καὶ μεταβάλλεται εἰς αἰθόκιον χρυσαλλίδα. Αὕτη δὲ ἡ χρυσαλλὶς ἐμμένει τὸν χειμῶνα ὑπὸ τὴν γῆν, καὶ ἐπερχομένης τῆς ἀνοιξέως, ἐξέρχεται ἐκεῖθεν ἡ λυκαυγῆς αὕτη ψυχὴ, τῆς ὁποίας αἱ μὲν ἄνω πτέρυγες εἶναι ὑποκίτρινοι, καὶ εἰλαίχροισι, αἱ δὲ κάτω βοδοκίον καὶ κατὰ τὰς ῥίζας μελαναί. Πολλάκι δὲ τούτων ἠνωμένα ἵπτανται τὸν Ἰούνιον κατὰ τὸ λυκαυγῆς περὶ τὰ αἰγοκλήματα, καὶ ἄλλους ἀνοσφύρους θάμνους, τῶν ὁποίων τὸν γλυκὺν χυμὸν ἀπορροφᾷ διὰ τῆς προβοσκίδος τῶν, ὅτε καὶ ἐνδύως συλλαμβάνονται.

Ἡ Φιλορίς. Ἡ ψυχὴ αὕτη ἔχει χρώμα πράσινον, καὶ αἱ μὲν γωνιώδεις καὶ ἀνοικτοῦ ἐρυθροῦ χρώματος ἄνω αὐτῆς πτέρυγες εἶναι πεποικιλιμέναι μετὰ διαφόρους ἀμαυροπράσινοὺς κηλίδας, αἱ δὲ κάτω φαίνονται ὠχρώδεις. Ἡ ὡς θάλασσα χρώματος κυανοῦ βαθέως κάμπη τῆς ζῆ εἰς τὰς μηλέας, ἀπιδίαις καὶ μάλιστα εἰς τὰς φιλύρας, ἐξ ὧν καὶ ὀνομάσθη οὕτω. Τὸ πρᾶσινον αὐτῆς δέρμα εἶναι πεποικιλιμένον μετὰ πλαγίαις κιτρίνας καὶ ἐρυθρὰς γραμμὰς, ἢ δὲ αἰθόκιον χρυσαλλίς, εἰς τὴν ὁποίαν μεταβάλλεται τὸ φθινόπωρον, διαρκεῖ μέχρι τῆς ἀνοιξέως, ὅτε ἐξέρχεται ἐξ αὐτῆς ἡ ψυχὴ.

Ἡ Ἰασινίς. Αὕτη εἶναι μία τῶν μεγάλων ψυχῶν τῆς Γερμανίας καὶ πληθύνεται ἐνίοτε ἰκανῶς. Τὸ πλάτος τῆς μετὰ ἀνοικτὰς τὰς πτέρυγας εἶναι 4 δακτύλων. Τὸ θέρος πετᾷ τὸ ἑσπέρας κατὰ τοὺς κήπους, περὶ τὰ ἄνθη τῆς Ἰασινίας, ἧτοι κισσαμπέλου, καὶ τοῦ αἰγοκλήματος, καὶ μεταβαίνει βομβοῦσα ἀφ' ἐνός εἰς ἄλλο ἄνθος μετὰ θαυμασίαν ταχύτητα. Τὸ χρώμα αὐτῆς εἶναι φαιὸν πεποικιλιμένον ὅλον μετὰ πλαγίαις ἐρυθρὰς καὶ μελανὰς ταινίας. Ἡ κάμπη τῆς κατ' ἀρχὰς εἶναι πράσινη, μετὰ δὲ ταῦτα γίνεταί αἰθῶ. Τὸ φθινόπωρον εἰσδύουσα εἰς τὸ χῶμα ἐγκλῶσθαι καὶ μεταμορφῶνται εἰς αἰθῶν χρυσαλλίδα, ἐμμένουσα ἐν τῷ αὐτῷ καταστάσει ὅλον τὸν χειμῶνα.

Ἡ Κεπρίς. Αὕτη ἡ ὠραία λυκαυγῆς ψυχὴ πετᾷ τὴν ἀνοιξίν, κατὰ τὸ λυκαυγῆς, περὶ τὰ ἀνοσφύρα αἰγοκλήματα.

Αἱ ἄνω αὐτῆς πτέρυγες έχουσι ὑποκίτρινοὺς πτυχὰς, αἱ δὲ κάτω χρώμα βοδοκίον καὶ μελανὰς πλαγίαις γραμμὰς, ὡς καὶ τὸ σῶμα τῆς. Ἡ κιτρινοπράσινος αὐτῆς κάμπη ἔχει πλαγίαις, λευκὰς καὶ ἰώδεις ταινίας, αἰτινὲς παρέχουσι εἰς αὐτὴν καλλονὴν ἐξαισίαν. Τὸν Ἰούλιον καὶ Αὐγουστον περιέρπει ἐπὶ τῶν φύλλων τῆς κύπρου, δένδρου παράγοντος ἄνθη εὐώδη, καὶ τῆς πασχάλας. Ἄφου δὲ μεταβάλλῃ πολλάκις τὸ δέρμα μεταμορφῶνται εἰς χρυσαλλίδα, καὶ τὸν χειμῶνα μένει ἀκίνητος, τὸν δὲ Μάιον ἢ τὸν Ἰούνιον ἐξέρχεται ἡ ψυχὴ.

Η ΤΩΝ ΟΥΓΓΡΩΝ ΠΤΤΑ ΥΠΟ ΕΡΡΙΚΟΥ ΤΟΥ Α'. (933).

Ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ ὑπὸ Γ. Βορτζίδου.

Ἐρρίκος ὁ Α'. ὁ ἐπονομαζόμενος ὀρνιθοθήρας δὲν εἶχε βασιλεύσει ἀκόμη πέντε πλήρη ἔτη, ὅτε οἱ Μαγυροὶ ἢ Οὐγγροὶ, ἄγρια πλήθη ἀπὸ τοῦ ὕψους τῶν Οὐραλίων ὄρεων ἀδιαιλέπτως καταβαίνοντα εἰς τὰς μεταξὺ Δὸν καὶ Βόλγα στεπέπας, κατέλαβον τὴν χώραν τοῦ Δουνάθως ὀνομασθεῖσαν ὑπ' αὐτῶν Οὐγγαρίαν, καὶ κατὰ τὸν πάτριον τρόπον πάλιν εἰς τὴν Γερμανίαν εἰσέβαλον. Οἱ συγγραφεῖς διηγοῦνται φρικτὰ ἀσεβήματα τούτων τῶν φοβερῶν πολεμίων· λέγουσι ὅτι ἔπρωγον συνήθως τὸ κρέας τῶν φονευμένων, ἐπινον τὸ αἷμα αὐτῶν, τέτανα τοῦ βραχίονος τῆς μητρὸς συνήραζον καὶ ἐνώπιον αὐτῆς κατέκοπτον ἢ κατέθραυον. Οὗτοι ἦσαν ὅμοιοι τοῖς Οὐνοις καὶ κατὰ τὸ τραχὺ τοῦ ἦθους καὶ κατὰ τὸ φοβερὸν τῆς μορφῆς· ἡ παχέια αὐτῶν κεφαλὴ ἦτο ἐν χρῶ κεκαυμένη, τὸ χρώμα τοῦ προσώπου ἦτο φαιόξανθον, ἢ ρίς πλατεῖα καὶ μικρὰ ἀπὸ βαθέων κοιλωμάτων ἀπήστραπτον μικροὶ ὀφθαλμοὶ ἄγριοι· ἦδη πόρρωθεν ἡ ὄψις αὐτῶν ἐκίνε ἐκπλαγεῖν. Πλάνητες καὶ ἐχθροὶ τῆς γεωργίας ἐξῶν ὑπὸ σκηνὰς ἐκ δερμάτων, ἐνεδύοντο διὰ δερματος, ἐτρέποντο δι' ὄμου κρέατος καὶ τοῦ γάλακτος τῶν ἵππων. Ἐκ νεότητος εἶχον τὴν συνήθειαν τοῦ νὰ ἵππεύωσι καὶ σχεδὸν ἀχώριστοι σύντροφοι τῶν ἵππων τῶν νὰ ἦναι. Τὰ βέλη τῶν σπανίως ἠστόχουν ἐν τῇ μάχῃ ἦσαν

διὰ τὴν τραχύτητα, τὰς πολυμηχανούς στροφάς καὶ τὴν ἀνδρίαν τῶν φοβερῶν. Ἄπειρα πλήθη αὐτῶν κατ' ἔτος ἐπὶ τῶν μικρῶν ἐλαφρῶν ἵππων τῶν μετέβαινον ἀπὸ τῶν Οὐγγρικῶν οἰκητρῶν πέραν τῶν γειτονικῶν πόλεων ἰδίως τῆς Γερμανίας, ἡ ὁποία ὑπὸ οἰκείων ἐρίδων διαταραττομένη δὲν ἠδύνατο νὰ ἀντιτάξῃ ἰσχυρὰν ἀντίστασιν. Ἄπειρα λάφυρα ἀπεκομίζοντο κατ' ἔτος πολλαὶ χιλιάδες ἀνδρῶν γυναικῶν καὶ παιδῶν ἐσύροντο εἰς τὴν Οὐγγαρίαν πρὸς δουλείαν. Καὶ ἐπὶ Ἑρρίκου ἐπανελάθεν οὗτος τὰς πορθήσεις τῶν καὶ προέβησαν μέχρι Βοσφωρίας. Ὁ βασιλεὺς δὲν ἠδύνατο ἀκούσασιν ἀντίστασιν ἢ ἀντιτάξῃ, ἀλλ' ἐπέτυχεν νὰ λάβῃ εἰς χεῖρας ἕνα ἐκ τῶν πρώτων ἀρχόντων αὐτῆς· τοῦτο τὸ κατόρθωμα μετεχειρίσθη εἰς τὸ νὰ ἐξαναγκάσῃ τοὺς ἐναντίους εἰς ἐνεαετὴ ἀνακοχίαν, τὴν ὁποίαν ἡμῶς ἐν ταύτῃ δι' ἐπὶ τοῦ δαρμοῦ ἔπρεπε νὰ πληρώσῃ. Τὸν χρόνον ἐνεαετούς εἰρήνης μετεχειρίσθη ὁ Ἑρρίκος πολὺ φρονίμως, ὥστε τοῦ λοιποῦ ν' ἀποδιώκῃ ἀπὸ τῶν ἐρίων τοὺς Οὐγγρούς δι' ἐνδοξότερου τρόπου καὶ ὅχι πλέον διὰ δασμοῦ. Τότε ἐστερεῖτο εἰσέτι ἡ Γερμανία μεγάλων ὀχυρωμάτων· αἱ πόλεις δὲν ἦσαν εἰσέτι περιβεβλημέναι διὰ τετραγῶν καὶ τετραγῶν τῶν ὁποίων οἱ κάτοικοι κατὰ τινὰ εἰσβολὴν πολέμιον νὰ δύνανται νὰ προφυλάξωσιν ἑαυτοὺς καὶ τὰ ὑπάρχοντα ἑαυτῶν. Ὁ Ἑρρίκος διέταξε διὰ τοῦτο πρὸς μεγαλειτέραν ἀσφάλειαν τῆς χώρας νὰ ὀχυρώσῃ τὰς ἀρχαίας πόλεις καὶ πλείωτερα νέα φρούρια νὰ κτίσῃσι. Τὸ ἔνατον μέρος τῶν κατοικῶν τῆς χώρας ἔπρεπε νὰ διατρίβῃ ἐν τῇ πόλει καὶ εἰς ἀμνηναν αὐτῆς νὰ τρέχῃ· ὁσάκις ἐγένετο ἐχθρική εἰσβολή, ἀνελάμβανον οὗτοι τὴν υπεράσπισιν τῶν ὀκτῶ ἄλλων μερῶν μετὰ τῆς περιουσίας αὐτῶν· τὸ τρίτον μέρος ὅλου τοῦ σίτου ἐπορίζετο εἰς τὰ φρούρια καὶ μέρος ἀπεθηκεύετο εἰς τὰ ταμεία ἵνα χρησιμεύσῃ ἐν ὥρᾳ ἀνάγκης καὶ κινδύνου. Οἱ πρόμαχοι τῶν φρουρίων ὀνομάζοντο πολῖται, καὶ ἐξ αὐτῶν ἐσχηματίζετο ἀδιαλείπτως ἡ ὑστερον τόσον ἰσχυρὰ τάξις τῶν πολιτῶν. Ἐν καιρῷ εἰρήνης μετῆρχοντο τὰ ἔργα τῶν, ἐν καιρῷ πολέμου μετεχειρίζοντο τὰ ὅπλα. Ἀλλ' ὁ Ἑρρίκος δὲν ἠθέλε μόνον ὀχυρώματα ν' ἀντιτάτῃ τοῖς Οὐγγροῖς, ἀλλὰ καὶ καλῶς ἐξησκημένην δύναμιν. Προσεπάθει νὰ μεταρρυθμίσῃ τὴν δυσχερῆ τῶν Γερμανῶν πολεμικὴν τέχνην καὶ νὰ συνθέσῃ αὐτοὺς εἰς εὐκολωτέραν ἐν τοῖς ἵπποις καὶ ὅπλοις κίνησιν, ἵνα ὦσιν ἐνάμιλοι τοῖς εὐχάνοις Οὐγγροῖς. Ἐπὶ τέλους εἰσῆγαγε νέον εἶδος ἀγώνων, οἱ ὁποῖοι ἦσαν ὅμοιοι ταῖς περιφήμοις ἵπποδρομίαις τῶν νεωτέρων χρόνων. Ἐν ᾧ τοιοῦτοτρόπως ἐνίσχυσε τὸ κράτος καὶ εἰς τὸν πόλεμον παρεσκεύασε, προσέβαλε τοὺς γείτονας λαοὺς, οἱ ὁποῖοι μᾶλλον τῶρα ἢ πρότερον διήρπαζον τὴν Γερμανίαν καὶ μάλιστα μετὰ τῶν Οὐγγρῶν εἶχον συμμαχίαν. Οἱ πρὸς τούτους τοὺς πολεμίους αἰματηροὶ ἀγῶνες ἦσαν διὰ τοὺς Γερμανοὺς ἱκανὴ προάσκησις τοῦ μετ' ἐλπίων γενομένου Οὐγγρικοῦ πολέμου. Εὐτυχία παρηκολούθει τὰ ὅπλα τοῦ Ἑρρίκου· ἐνίκησε τοὺς Βοεμοὺς, τοὺς Δαλεμντοῖρους ἐν Ματτση, τοὺς Ἀβήλλους ἐν Βρανδεμβούργῃ, ἦλθεν ἔπειτα περαιτέρω κατὰ τῶν Νορμανδῶν, ἐνίκησεν αὐτοὺς ἐν αἰματηρῇ μάχῃ καὶ ἔλαθε παρ' αὐτῶν τὴν ἐπέκεινα τοῦ Αἰδρου χώραν μέχρι τῆς Σελίνης. Ἐν τῷ μεταξὺ ἐπέληθεν ἡ ἐποχὴ τῆς μετὰ τῶν Οὐγγρῶν ἀνακοχῆς. Τότε ἤλθον πρέσβεις αὐτῶν καὶ ἀπήτησαν αὐθαδῶς τὸν ἀρχαῖον φόρον· διέταξε νὰ προσφέρωσιν εἰς αὐτοὺς κῦνα ψωραλέον κολοβὸν κατὰ τὴν οὐρὰν καὶ τὰ ὄτα, καὶ προσέτι νὰ εἴπωσιν ὅτι, ἐάν οὗτοι ἄλλον τινὰ φόρον θέλωσι, δύνανται μόνον νὰ ἔλθωσι καὶ νὰ λάθωσιν αὐτῶν. Τότε ἀνεχώρησαν οἱ πρέσβεις ἐκφερόντες φοβερὰς ἀπειλάς.

Τὸ ἔκρ τοῦ 933 ἔτους ἐφόρμησαν οἱ Οὐγγροὶ εἰς δύο μεγάλας ἐκστρατείας διὰ τῶν Φράγκων εἰς τὴν Θυριγγίαν· φόβος κατέλαβεν αὐτοὺς· ὁ δυνάμενος φεῦγειν φερευγεν' ἢ ἀταίχιστος χώρα ἢ

ρημώθη καὶ ὀλόκληρα χωρία κατεκάλεσαν. Ἐπειτα τινὰ πλήθη τούτων ἐστράφησαν πρὸς τὸ Σονθεργαυλῶν, ἀλλ' ἐνταῦθα ταχέως κατεκόπησαν ὑπὸ Σαξῶνων καὶ Θυριγγίων, καὶ οἱ φεύγοντες ἤφρανθον οἱ μὲν ὑπὸ τοῦ λιμοῦ καὶ τοῦ καύσανος οἱ δὲ ὑπὸ τοῦ ἐκδικητικοῦ τῶν Γερμανῶν ζήφους· ἀλλ' οἱ πλείωτοροι τούτων ἔβησαν ἀκίνητοι μακρὰν ἔμπροσθεν τῆς Μερσεβούργης ἐν τῇ Μαϊνούργῃ, ὅπου ἦσαν ὅλοι οἱ ὀπισθοαὐτοὶ συσσωρευμένοι. Κατὰ τούτων ἐστράφη ὁ ἴδιος Ἑρρίκος καὶ ἐστρατοπεδεύσεν ἐπὶ τῆς κορυφῆς λόφου τινος ἀπέναντι τῶν πολεμίων. Τρεῖς ἡμέρας ἐφῆξῃς κατέβαινον εἰς τὴν πεδιάδα, οὐχὶ ἵνα ἐπιτεθῇ, ἀλλ' ἵνα συνηθίσῃ πρότερον τοὺς ἑαυτοῦ στρατιώτας εἰς τὴν θέαν τῶν ἐχθρῶν ἢ τετάρτη ἡμέρα ὤρισθη ὑπ' αὐτοῦ πρὸς μάχην. Κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν διέταξε τὰ πλήθη τοῦ, ὑπέμνησεν εἰς αὐτοὺς πάσας τὰς ὑβρεῖς ὅσας ἔπαθον, καὶ προέτρεψεν αὐτοὺς νὰ πιστεύωσιν εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ ὑψίστου καὶ ἀνδρείως νὰ ὑποστῶσιν τὸν περὶ τῶν δικαίων ἀγῶνα.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ.

(Μετὰφρασις ἐκ τῆς φυσικῆς ἱστορίας τοῦ Buffon ὑπὸ Σ. Στάη.)

Διατὶ νὰ φοβώμεθα τὸν θάνατον ἐάν καλῶς ἐξήσασμεν διὰ τὴν φοβώμεθα τὰς συνεπειὰς του; διατὶ νὰ φοβώμεθα τὴν στιγμὴν ταύτην ἐνῷ παρεσκευάσθη ὑπὸ ἀπείρου τινὸς ἐτέρων ὁμοειδῶν στιγμῶν, ἐνῷ ὁ θάνατος εἶναι ἐπίσης φυσικὸς ὅσον καὶ ἡ ζωὴ καὶ ἐνῷ καὶ ὁ μὲν καὶ ἡ δὲ ἐρχονται πρὸς ἡμᾶς διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπου, χωρὶς νὰ τὸ αἰσθανώμεθα χωρὶς νὰ δυνάμεθα νὰ τὸ παρατηρήσωμεν; Ἐάν τις ἐρωτήσῃ τοὺς συνήθως τὰς πράξεις τῶν ἀποθνήσκόντων θεωροῦντας, καὶ παρατηροῦντας τὰ ἔσχατα αὐτῶν αἰσθήματα θὰ ὁμολόγουν ὅτι ἐξαίρουμένων μικροῦ τινος ἀριθμοῦ ὀξέων ἀσθενειῶν, καθ' ἃς ἡ ταραχὴ, προξενουμένη ὑπὸ σπασμωδικῶν κινήσεων, ἐνδεικνύει τὰς ἐδύνας τοῦ ἀσθενοῦς, καθ' ὅλας τὰς λοιπὰς ἀποθνήσκουσιν ἡσύχως, γαληναίως καὶ ἀνοδῶνως· μάλιστα δὲ αἱ φρικώδεις αὐταὶ ἀγωνίαι μᾶλλον τοὺς θεατὰς ἐκφοβίζουσιν ἄφ' ὅτι βαρυνίζουσι τοὺς ἀσθενεῖς· διότι πόσους δὲν εἶδομεν ἐξ αὐτῶν, ἐνῷ ἦσαν εἰς τὰ λοιπῶν, μὴ ἔχοντες οὐδεμίαν μείαν τοῦ παρελθόντος, οὐχ' ἦσαν ἐκείνου τὰ ὅποια ἠσθάνοντο; Παύουν ἐντελῶς τοῦ νὰ ὑπάρχωσι δι' ἑαυτοὺς εἰς τὸ διάστημα τοῦτο, ὑποχρεοῦνται δὲ νὰ ἀποσβέσωσιν ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἡμερῶν τῶν ἀπάσας ἐκείνας ἃς διήλθον εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην, τῆς ὁποίας οὐδεμίαν ἰδέαν ἐναπνέμεναι αὐτοῖς.

Τὸ πλείστον λοιπὸν τῶν ἀνθρώπων ἀποθνήσκει χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζῃ μετὰξὺ δὲ τῶν ὀλίγων τῶν διατηρούντων τὰς αἰσθήσεις τῶν μέχρι τελευταίας πνοῆς, δὲν ἀπαντάται ἴσως οὐδεὶς ὅστις νὰ μὴ διατηρῇ ἐνταῦθ' καὶ τὴν ἐλπίδα τῆς ἐπανόδου πρὸς τὴν ζωὴν. Ἡ φύσις, πρὸς εὐτυχίαν τοῦ ἀνθρώπου, ἔδωσε τὸ αἰσθημα τοῦτο ἰσχυρότερον τοῦ ὄρθου λόγου. Ἀσθενὴς τοῦ ὅποιοι ἡ ἀσθένεια εἶναι ἀνίατος, ὅστις δύνανται νὰ κρίνῃ τὴν κατάστασιν του διὰ συνήθων καὶ οἰκείων παραδειγμάτων, ὅστις προειδοποιήθη διὰ τῶν ἀνησυχῶν κινήσεων τῆς οἰκογενείας του, διὰ τῶν ἀκρόων τῶν φίλων του, διὰ τῆς συμπεριφορᾶς ἢ τῆς ἐγκαταλείψεως τῶν ἰατρῶν, δὲν πείθεται ἐξ ὅλων τούτων ὅτι πλησιάζει ἢ τελευταία του ὥρα· τὸ διαφέρειν εἶναι τόσον μέγα ὥστε πιστεύει μόνον εἰς τὸν ἑαυτὸν του· δὲν πιστεύει τὰς κρίσεις τῶν ἄλλων, τὰς θεωρεῖ ὡς φόβους ἐπιπολαίους ἐν ὧσ' αἰσθάνεται τις καὶ σκέ-

πτεται, κρίνει μόνον ἀφ' ἑαυτοῦ· καὶ ἀφοῦ τὰ πάντα ἀποθάνουσι, ἢ ἐλπίς ζῆ ἀκόμη.

Ἴριφατε βλέμμα ἐπὶ ἀσθενοῦς ὅστις σὰς εἶπε ἑκατοντάκις ὅτι θεωρεῖ ἑαυτὸν θανασίμως προσβεβλημένον, ὅτι βλέπει καλῶς, ὅτι ἀδύνατον νὰ ἰαθῇ, ὅτι πλησιάζει νὰ ἐκπνεύσῃ· ἐξετάσατε τί συμβαίνει ἐπὶ τοῦ προσώπου του, ὅτε ἐκ ζήλου ἢ ἀπερισκεψίας σὰς ἀναγγέλει τις ὅτι ὄντως τὸ τέλος του προσεγγίζει· θέλει ἰδῆ αὐτὸ νὰ μεταβληθῇ ὡς ἐκεῖνο ἀνθρώπου πρὸς τὸν ὅποιον ἀνήγγειλαν ἀπρόοπτόν τι· ὁ ἀσθενὴς οὗτος δὲν πιστεύει λοιπὸν ὅτι αὐτὸς οὗτος λέγει; τόσον εἶναι ἀληθὲς ὅτι οὐδεὶς ποσῶς εἶναι πεισισμένος ὅτι μέλλει νὰ ἀποθάνῃ! ἔχει μόνον ἀμφιβολίαν τινὰ, ἀνησυχίαν περὶ τῆς καταστάσεώς του· ἀλλὰ φοβεῖται πάντοτε πολὺ ὀλιγώτερον ἀφ' ὅτι ἐλπίζει, ἐάν δὲ δὲν πύξανε τοὺς τρόμους του διὰ τῶν λυπηρῶν τούτων σκέψεων καὶ τὴν πρὸ τῶν θάνατον ἐδεύουσαν πένθημον ταύτην συσκευὴν, οὐδέποτε θὰ ἔβλεπεν αὐτὸν (τὸν θάνατον) ἐρχόμενον.

Ὁ θάνατος δὲν εἶναι λοιπὸν τοσοῦτον τρομερὸς ὅσον ἡμεῖς τὸν φανταζόμεθα· τὸν κρίνομεν κακῶς μακρόθεν· εἶναι φάσμα ὑπερ μᾶς τρομάζει ὁρῶμενον ἀπὸ τινὰ ἀπόστασιν, καὶ ὑπερ ἐξαφανίζεται ὅταν πλησιάσῃ· ἔχομεν λοιπὸν ψευδεῖς γνώσεις· θεωροῦμεν αὐτὸν ὅχι μόνον ὡς τὴν μεγαλειτέραν δυστυχίαν, ἀλλὰ προσέτι ὡς κακὸν συνοδευόμενον ὑπὸ τῆς ζωηροτέρας θλίψεως καὶ τῶν ἐπιπονωτέρων ἀγωνιῶν· προσπαθοῦμεν μάλιστα νὰ μεγαθύνομεν ἐν τῇ φαντασίᾳ ἡμῶν τὰς ἀπαισίας ταύτας εἰκόνας, καὶ νὰ αὐξάνωμεν τοὺς φόβους μας δικαιολογούντες τοῦτο ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῆς θλίψεως. Πρέπει νὰ ἦναι μεγίστη, λέγουσιν, ὅτε ἡ ψυχὴ χωρίζεται ἀπὸ σώματος· δύνανται ἐπίσης νὰ ἦναι μακρινή, διότι, ὁ χρόνος ἀντιλαμβάνομενος τὰς ἰδέας μας, στιγμὴν ζωηροτάτης λύπης, ὅσον μεγαλειτέρα εἶναι (ἢ λύπη) τόσον ταχύτεραι αἱ ἀντιλαμβανόμεναι αὐτοῦ ἰδέαι, δύνανται νὰ φανῇ ἥμῖν διαρκεστέρα αἰῶνος διαρκούσης τῆς ὁποίας βέουσι βραδέως καὶ σχετικῶς πρὸς τὰ αἰσθήματα ἅτινα συνήθως μᾶς θλίβουσιν. Ὅποια κατάχρησις τῆς φιλοσοφίας ὡς πρὸς τὴν σκέψιν ταύτην! δὲν θὰ ἤξιζε νὰ σημειωθῇ ἂν ἦτον ἀσήμαντος· ἀλλ' ἐπιρεάζει τὴν δυστυχίαν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους. Καθιστᾷ τὴν εἴψιν τοῦ θανάτου χιλιάκις φρικωδέστεραν ἀφ' ὅτι δύνανται πράγματι νὰ ἦναι· ἐάν δὲ ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπὸ τοῦ εὐλογοφανοῦς φαινομένου τῶν ἰδεῶν τούτων ἠεταρημένων ἀνθρώπων δὲν ἦτο ἐλάχιστος, θὰ ἦτο πάντοτε ὀφείλιμον νὰ τὰς κατὰστρέφωμεν καὶ νὰ ἀποδεικνύωμεν τὸ ψεῦδος.

Ὅτε ἡ ψυχὴ ἠνώθη ἄρτι μετὰ τοῦ σώματός μας αἰσθανώμεθα εὐχαρίστησιν, ζωηρὰν χαρὰν ἥτις μᾶς διαφλέγει καὶ μᾶς ζωογονεῖ; Οὐχί, ἡ ἐνωσις αὕτη γίνεται χωρὶς νὰ τὴν παρατηρήσωμεν ἢ ἀποχώρησις πρέπει νὰ γίνηται ἀπὸ αὐτὸ (τὸ σῶμα) ἐπίσης, χωρὶς νὰ ἐγειρῇ οὐδὲν αἰσθημα. Ὅποιοι λόγον ἔχομεν ἵνα πιστεύωμεν ὅτι ὁ χωρισμὸς τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοῦ σώματος δὲν δύνανται νὰ γίνῃ χωρὶς μεγίστην θλίψιν; Τί αἴτιον δύνανται νὰ παραξῆ τὴν θλίψιν ταύτην, ἢ νὰ τὴν προξενήσῃ; Αὐτὴν (τὴν θλίψιν) θὰ ὑποθέσωμεν ἐνοικοῦσαν ἐν τῇ ψυχῇ ἢ ἐν τῷ σώματι; Ἡ θλίψις τῆς ψυχῆς δὲν δύνανται νὰ παραχθῇ ἢ διὰ τοῦ λογισμοῦ ἢ τοῦ σώματος πρέπει νὰ γίνηται ἀπὸ αὐτὸ (τὸ σῶμα) διὰ τῆς δυνάμεώς του καὶ τῆς ἀδυναμίας του· ἐν τῇ στιγμῇ τοῦ φυσικοῦ θανάτου, τὸ σῶμα εἶναι ἀσθενέστερον παρὰ ποτέ· δὲν δύνανται λοιπὸν νὰ δοκιμάσῃ ἢ ἐλάχιστην θλίψιν, ἢ μᾶλλον νὰ μὴ δοκιμάσῃ τινὰ.

ΜΥΣΤΙΚΑΙ ΜΕΛΑΝΑΙ.

Ἐάν ἀφήσωμεν κατὰ μέρος τὰς ἐρωτικὰς ἀλληλογραφίας, πολλάκις ὁ ἄνθρωπος ἀναγκάζεται νὰ ἀνταποκριθῇ μετ' ἄλλου τινὸς δι' ἐπιστολῶν, εἰς πόσῃ ὅμως στενωχωρίαν ὑποπίπτει ὅτε προφορικῶς μὲν δὲν δύνανται, δι' ἐπιστολῆς δὲ φοβεῖται μὴ τυχὸν αὐτὴ εἰς ζήνας χεῖρας παραπέσῃ· διὰ τοῦτο ἀπ' αἰώνων ἐφευρέθησαν αἱ μυστικαὶ μελάναι, καὶ τοσοῦτον δὲ ἐγενικεύθη ἡ χρῆσις αὐτῶν ὥστε τὴν σήμερον ἑκατοντάδες πολλαὶ τοιοῦτων μελανῶν εἶναι ἐν χρῆσει. Συνίστανται δὲ αἱ μελάναι αὐταὶ εἰς ὑγρὰ ἄχρῶα ἅτινα διὰ τινος μέσου λαμβάνουσι διαφόρους χροιάς. Ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον αἱ μυστικαὶ ἀλληλογραφίαι ὅπως μὴ ἐννοηθῶσι γράφονται μετὰξὺ τῶν δύο ἐγγεγραμμένων γραμμῶν ἀδιαφόρου ἐπιστολῆς ἢ ἐντύπου τινὸς βιβλίου· οὗτω δὲ ἐάν τυχὸν παραπέσῃ δὲν ὑπάρχει φόβος νὰ ἐννοηθῇ ὅτι ὑποκρύπτεται μυστικὴ τις ἀλληλογραφία, ἐνῷ ἄλλως τε στέλλων τις ἄγραφον ὅλος ἐπιστολὴν δύνανται νὰ γεννηθῇ ὑπονοίας ἢ καὶ αὐτὴν τὴν ἀνακάλυψιν ἐάν ὁ κατὰ τύχην λαθὼν τοιαύτην ἐπιστολὴν εἶναι εἰδήμων τῆς μυστικῆς ἀλληλογραφίας. Μετὰξὺ τῶν πολλῶν τοιούτων μελανῶν ὠραιότερα εἶναι ἢ ἐπὶ μίαν στιγμὴν ἀναφανομένη καὶ πάλιν ἀφανιζομένη, τοῦτο δὲ δύνανται νὰ γίνῃ ἐπ' ἄπειρον· αὕτη συνίσταται εἰς τὴν ἐν ὕδατι διάλυσιν τοῦ χλωριούχου ἢ νιτρικοῦ κοβαλτίου μεμιγμένου μετ' 1/4 κοινῷ ἀλάτος· ἢ διὰ τοῦ ὑγροῦ τούτου γραφῆ εἶναι ἐντελῶς ἄχρῶς, ἀναφαίνεται δὲ κυανὴ δι' ἐλαφρᾶς θερμότητος· εἴτα βαθμηδὸν ἀφανίζεται, ὅποτε πάλιν τῇ ἐπενεργείᾳ τῆς θερμότητος ἀναφαίνεται. Ἐάν εἰς διάλυσιν χλωριούχου κοβαλτίου προσθέσωμεν χλωριούχου σιδήρου τότε ἀντὶ τοῦ κυανοῦ τὰ γράμματα ἀναφαίνονται με πράσινον χροιάν. Ἡ διάλυσις τοῦ ὀξικκοῦ μολύβδου ἢ τοῦ νιτρικοῦ βισμούθου δίδει μελάνην διὰ τῆς ὁποίας χαράττοντες ἀφανεῖς χαρακτῆρας οὗτοι λαμβάνουσι μελαινὰν χροιάν τῇ ἐπενεργείᾳ τοῦ ὑδροχλωρίου ἀερίου ἢ τῶν θειούχων ἀλκαλιῶν. Οἱ διὰ διάλυσεως θεικοῦ σιδήρου ἐγγεγραμμένοι χαρακτῆρες ἀναφαίνονται με βαθὴν κυανοῦν χρῶμα βρεχόμενον με διάλυσιν σιδηροκυανιοῦ καλλίου ἢ καὶ τὸ ἐναντίον οἱ διὰ τοῦ σιδηροκυανιοῦ καλλίου ἀναφαίνονται τῇ χρῆσει τοῦ θεικοῦ σιδήρου. Οἱ δι' ἀραιοῦ θεικοῦ ὀξέως μετὰ σακχάρου ἀναφαίνονται, τῇ βοηθείᾳ τῆς θερμότητος, με μέλαν ἀνεξίτηλον χρῶμα. Οἱ διὰ τοῦ ὁποῦ τῶν λειμονίων, κρομύων κλ. χαρακτῆρες ἀφανεῖς πρὶν ἀναφαίνονται διὰ τῆς θερμότητος με μέλαν χρῶμα.

Τοιαῦτα εἶναι αἱ κυριώτεραι καὶ εὐχρηστότεραι μυστικαὶ μελάναι, ὡς εἴπομεν ἡμῶς ἀνωτέρω ὑπάρχουσι πολλαὶ ἑκατοντάδες τοιοῦτων ἑκάστος δὲ ἔχων ἀνάγκην τοιαύτης δύνανται νὰ κατασκευάσῃ ὅποιαν καὶ ἂν θέλῃ, διότι ἐν γένει πᾶσα ἄχρῶς διάλυσις χρωματιζομένη δι' ἐνὸς ἀντιδραστηρίου δύνανται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς μυστικὴ μελάνη. Σ. ΣΤΑΗΣ.

Η ΤΙΜΩΡΙΑ.

(Ἐλευθέρα μετὰφρασις ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ὑπὸ Φ. Δ.)

(Συνεχία ἴδε φυλλ. Θ.)

III

Φίλιππος ὁ ἐμπιστευτικὸς ὑπερέτης τοῦ Κ. Δὲ χαλκευθῶν, αὐτίκως γενόμενος τῆς συνδιαλέξεως ταύτης, ἐσπευσε νὰ ἐκθέσῃ αὐτῷ τὰ πάντα. Καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ἡ Ματθίλδη ἐπορευέτο εἰς τὰ δωμάτια αὐτῆς, ὁ κόμης, μετακαλέσας αὐτήν, ἐζήτησε νὰ πληροφωρηθῇ λεπτομερῶς περὶ τῶν διαπραξάντων.

Ἡ νεάνις ὠμίλησε μετ' ἐνθουσιασμοῦ περὶ τοῦ Στεφάνου, δὲν ἠδυνήθη ὅμως νὰ ὑπεκρύψῃ ἐσωτερικὴν τινὰ ταραχὴν, διηγουμένη τὸ σχέδιον, ὅπερ οὕτως ὠραίως νὰ πραγματοποιήσῃ, ἐκφράζουσα τὴν ἐλπίδα, ὅτι ὁ καλὸς αὐτῆς πατήρ δὲν ἤθελε ποτε δώσει τὴν συγκατάθεσίν του.

— Τέκνον μου, εἶπεν ὁ γέρον, δὲν γνωρίζεις τὸν χαρακτήρα τοῦ ἐξαδέλφου σου; Ἐὰν ἐγὼ ἐμποδίσω τὸν Στέφανον, ὁ Γάσπαρης θέλει διαδώσει παντοῦ, ὅτι ἐφροβήθη, καὶ ἄλλα πολλά, τὰ ὅποια ἴσως θὰ φέρουν μεγαλητέρας ἀνησυχίας μεταξὺ αὐτῶν. Ἐκτὸς δὲ τούτου, πρέπει πλέον νὰ ἐξαλειφθῇ αὐτὴ ἡ ἱστορία τῶν φαντασμάτων, τὰ ὅποια καθιστοῦσι τὸν οἶκόν μου ἀπλησίαστον.

— Ἀλλὰ, πάτερ μου, διέκοψεν ἡ νεάνις, ὅμως, οἴτινες ἀγαπήσατε πόσον πολὺ τὸν Στέφανον, δεῦξασθε νὰ γίνητε αἰτία, ὅπως ἐκτεθῇ εἰς τόσους κινδύνους. . .

— Πῶς! πιστεύεις λοιπὸν καὶ σὺ αὐτὰς τὰς χιμαίρας; . . Ἔσο ἡσυχος. . . Ὁ Στέφανος εἶναι γενναῖος, καὶ ὅτι, ἂν συμβῇ, θέλει εἶσθαι διὰ καλὸν του. ὅλος ὁ κόσμος θὰ ἐπαινέσῃ αὐτὸν. Ἄ! πόσον ἐπεθύμουν νὰ ὠμοιάζον με αὐτὸν καὶ ὁ ἀδελφός καὶ ὁ ἐξαδελφός σου! . . Ἀλλ' εἶμαι βέβαιος ἐκ τῶν προτέρων, ὅτι, καὶ ἂν ἤθελον διατάξει αὐτοὺς νὰ προβῶσιν εἰς τοιοῦτον βῆμα, ἤθελον ἀπὸ δεξιᾶν ἀρνηθῆ.

Ἡ Ματθίλδν, οὐδὲν ἀντιποῦσα εἰς ταῦτα, ἀνεχώρησε συγκεκνημένη καὶ πλήρης φόβου, δι' ἐκείνον, τὸν ὅποιον ἐνδομύχως πρὸ πολλοῦ ἠσθάνετο νύσσοντα τὴν καρδίαν της, χωρὶς ὅμως νὰ ἐννοῇ καλῶς, ἂν ἡ νύξις αὐτῆ προήρχετο ἐκ τοῦ ἁγίου ἐκείνου αἰσθήματος, τὸ ὅποιον ἤκουε νὰ ὀνομάζωσιν ἔρωτα. Κατακλιθεῖσα δὲ, ὁ ὕπνος αὐτῆς διακόπητο συνεχῶς ὑπὸ ὀνείρων περιστανόντων κινδύνους, ἀγρίας φωνᾶς καὶ τὰ τοιαῦτα.

Τὴν ἐπιούσαν δὲ ὁ κόμης μεταπεμφόμενος τὸν Στέφανον, ἐπέτρεψεν αὐτῷ, ὅπως πορευθῇ καὶ διανυκτερεύσῃ εἰς τὴν ἐν λόγῳ αἴθουσαν, παραγγέλλων συνάμα αὐτῷ νὰ λάβῃ ὁποίας καὶ ὁποίας προφυλάξεις ἤθελε νομίσει καταλλήλους, ἵνα ἡ ἔτοιμος νὰ ἀποκρούσῃ πᾶν τὸ ἀπεικατόν.

Ὁ Γάσπαρης Δὲ βέβηρος δὲν ἔλειψε καὶ ἐνταῦτῃ τῇ περιστάσει νὰ μυκτηρίσῃ τὸν νεανίαν, λέγων:

— Βέβαια, ὁ Στέφανος ἔχει θάρρος νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ ἀποῖζε, διότι δὲν εἶναι ἡ σειρά τοῦ φαντάσματος, ἐπειδὴ αὐτὸ ἐφανερώθη χθὲς εἰς ἐμέ. Ἄλλως τε, ὅλοι γνωρίζομεν, ὅτι τὰ μυστηριώδη ταῦτα ὄντα δὲν ἀναφάνονται κατὰ συνέχειαν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος.

— Ὡ μὴ σὰς μέλλη, ὑπέλαθε γελῶν ὁ νεανίας, θὰ σὰς εὐχαριστήσω καθ' ὅλα, διότι ἀπὸ σήμερον μεταβάλλω τὴν περίφημον ταύτην αἴθουσαν τῆς ὁμοιοῦσας εἰς δωμάτιον τοῦ ὕπνου μου. Ἔχετε ἄλλο τι νὰ ἀντιτάξητε;

Ἄπαντες ἐρώπησαν ἐκτὸς τῆς Ματθίλδης, ἥτις ἀνεχώρησεν, ὅπως κρύψῃ δύο μεγάλους μαργαρίτας πίπτοντας ἀπὸ τῶν οφθαλμῶν αὐτῆς.

Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα συνέβαινον ἡ δεσποτὴν Ἰσαβέλλα εὐρίσκειτο κεκλεισμένη ἐν τῷ δωμάτιῳ της, προσβέτουσα εἰς τὸ ἡμερολόγιόν της ὀλίγας γραμμὰς ἀφορώσας τὰς ἐρωτικὰς ἐντυπώσεις, ἃς ἡ ἕα τοῦ ἱππῶτου Δὲ Τολουμάντου ἀφῆκεν ἐν τῇ τραφερᾷ καρδίᾳ της.

IV

Περὶ τὰς δέκα ὥρας τῆς νυκτὸς ὁ Στέφανος Φανούλης συνοδευόμενος παρὰ τοῦ πατρὸς Νευκῆ, ἐπορεύετο πρὸς τὸ μέρος αὐτὸ τοῦ πύργου, τὸ ὅποιον πρὸ τοσοῦτων ἐτῶν ἦτον ἐγκαταλείψμε-

μένον, καὶ ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἕκαστος ἔτρεψε, πλησιαζούσῃ τῆς νυκτὸς.

Ὁ ἀγγίχους νεανίας ἐφάνετο ὑπομειδιῶν καὶ ἡσυχος, ἐν ᾧ ὁ ἑρὸς κατείχετο ὑπὸ ἐνδομύχου ἀνησυχίας.

— Τέκνον μου, ἔλεγεν αὐτῷ, εἶναι καλὸν τὸ νὰ ἦναι τις γενναῖος, ἠφρόνησις ὅμως πρέπει πάντοτε νὰ συνοδεύῃ τὸ θάρρος. Δὲν παραδέχομαι ποσῶς, ὅτι λαμβάνουσι χώραν ὑπερφυσικά φαινόμενα εἰς τὸ μέρος, πρὸς ὃ ἤδη βαδίζεις, ἀλλ' ὀφείλω νὰ σοὶ εἶπω, ὅτι καὶ ἐγὼ αὐτὸς εἶδον πολλάκις τὰ παράφρα φωτιζόμενα ὑπὸ ἀμυδρῶ φωτὸς, καὶ ἐν τῷ μέσῳ αἰτῶν τινὰ κινουμένην. Προφυλάξτε λοιπὸν. Ἐκαμῆ, καλῶς ἐφοδιασθεὶς δι' ὄπλων, συλλογισθεὶ ἡμῶς, ὅτι τὸ δυνατώτερον ὄπλον εἶναι ἡ ἀφοσιώσις ἡμῶν πρὸς τὸν θεόν.

Οὕτως ὁμιλοῦντος τοῦ πατρὸς Νευκῆ, ἐφθασαν ἐνώπιον τῆς ἐγκώδους θύρας τοῦ μεγάλου καὶ τετραγώνου τούτου κτιρίου, τὸν ὅποιον ἰδίως ὀνομάζον πύργον.

Ὁ Στέφανος ἀπ' οὐ ἠμέωξε ταύτην διὰ τῆς κλειδοῦς, ἣν μετ' ἑαυτοῦ ἔφερεν, ἐστράφη πρὸς τὸν μονοκλὸν καὶ λαβὼν τὴν χεῖρα αὐτοῦ, εἶπε μετὰ σταθερᾶς φωνῆς:

— Καλὴν ἀντάμωσιν, πάτερ μου, ἐς αὔριον.

— Ὁ Θεὸς νὰ σὲ εὐλογῇ καὶ νὰ σὲ φυλάττῃ, τέκνον μου, ἀπεκρίνατο ὁ γέρον μετὰ τινος συγκινήσεως.

Ὁ βιψοκίνδυνος νεανίας εἰσελθὼν καὶ ἀποκαλύψας τὸν φανὸν, τὸν ὅποιον ἐκράτει, ἔκλεισε πάλιν στερεῶς τὴν θύραν.

Ἦδη εὐρίσκειτο ἐντὸς στοὰς θολωτῆς, εἰς τὸ βάθος τῆς ὁποίας εἶδε κλίμακα ἐλικοειδῆ καὶ στεγνὴν, ἣς τὰς ἐκ χονδρῶ λίθου βαθμίδας ἔσπευσε νὰ ἀναβῇ.

Ἡ κλίμαξ αὕτη ἀπέληγεν εἰς εἶδος τι μεσοβάθρου, ἐν τῷ ὁποίῳ ὑπῆρχον τρεῖς θύραι, καὶ ὅπερ κάλλιστα ἠδύνατο νὰ ὀνομασθῇ τὸ πρόσγειον πάτωμα.

Τυχαιῶς ὤθησε πρὸς τὰ ἔσω τὴν μεσαίαν θύραν καὶ διευθύνων τὰς ἀκτίνας τοῦ φανοῦ αὐτοῦ, εἶδεν, οὐχὶ ἄνευ μικρᾶς τινος συγκινήσεως, ὅτι εὐρίσκειτο εἰς τὴν αἴθουσαν ἐκεῖνην, περὶ ἧς τοσοῦτος λόγος καὶ τοσαῦται ἀπίσιμα φῆμαι πρὸ εἰκοσαετίας διεδίδοντο.

Πλήρης ἀποφάσεως ὁ νέος εἰσέδυσεν ἐν αὐτῇ. Θέτων δὲ τὸν φανὸν ἐπὶ τινος τραπέζης, ἤρχισε νὰ περιεργάζηται ἅπαντα τὰ ἐν αὐτῇ ἀντικείμενα μετὰ μερίστης προσοχῆς.

Τὸ πᾶν ἦν καταφθαρμένον καὶ ἐν καταστάσει ἀξίῃ οἴκου. Τὰ ἐπιπλα, ἄλλως τε πολυτελῆ, ἦσαν κατασχισμένα καὶ πλήρῃ κοινοῦ, τὸ δὲ ὄψασμα τῆς ἀράχνης ἐκάλυπτεν ἐντελῶς τὴν ἐπὶ τοῦ τοίχου πολυτίμον χάρτην. Ἐκεῖνο δ' ὅπερ ἐποίησεν ἐντύπωσιν εἰς τὸν νέον, ἦτο μεγαλοπρεπῆς τις ἐστία, ἐπὶ τῆς βάσεως τῆς ὁποίας ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἦσαν τεθειμένα δύο λίθινα ἀγάλματα παριστῶντα βωμάλους πολεμιστὰς. Ἐπὶ δὲ μεγάλης ἐκ μαρμάρου πλακῆς, ἄνωθεν τῆς ἐστίας κειμένης ἦσαν γεγραμμέναι αἱ λέξεις: ἀρετῆ, ὑμῖνοισι, ἔρωσ.

Τὸ δάπεδον τῆς εὐρυχώρου ταύτης αἰθούσας συνέκειτο ἐκ ξύλου δρυὸς κακῶς ἡνωμένου. Ἡ στέγη παρησίαζε πλεῖστα ἀνάγλυφα διατηρούμενα εἰσέτι ἀρκετὰ καλῶς. Τὸ δὲ φῶς εἰσέρχεται διὰ δύο μόνον θυρίδων εὐρισκομένων ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τοίχου.

Ὁ Στέφανος τελειώσας τὰς γενικὰς ταύτας παρατηρήσεις ἤρξατο ἐξετάζων ἐν ἕκαστον τῶν μερῶν ἰδιαιτέρως. Πλησίον αὐτοῦ παρεστήρουν εὐμεγέθη σκευοθήκην, ἥτις προσέκειτο εἰς καμπυλωτὴν τινὰ θύραν δίδουσαν φῶς ἐντὸς ἐκτεταμένου κοιλώματος, χρῆσι μείοντος ἀντὶ κοιτῶνος. Ἀπέναντι δὲ τῶν θυρίδων ὑπῆρχε μεγάλη τις θύρα, ἣς ὁ χρωματισμός ὠμοιάζε πρὸς τὸν τοῦ καλύπτοντος τὸν τοίχον χάρτου, καὶ ἥτις κατὰ ταύτην τὴν στήμην ἦν ἡμίλειστος.

Ὁ νεανίας ὤθησας ταύτην εὐρέθη ἐντὸς θαλάμου ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὁποίου ὑψοῦτο εὐρύχωρος κλίνη στηριζομένη ἐπὶ στυλῶν ἐπιχρῶσων, καὶ ἧς τὰ παραποτάσματα ἦσαν ἐξ ὀλοσκρικῶ χρωμάτων κίτρινου. Ἐνώπιον δὲ ταύτης ἴστατο τράπεζα, ἐφ' ἧς ἔκειντο πάμπολλα βιβλία εἰς μεγάλον σχῆμα καὶ περιβαλλόμενα ὑπὸ πλουσίου περικαλύμματος. Ἐρ' ἐνὸς δ' ἐξ αὐτῶν, ἠνεωγμένου ἔντος, ὁ Στέφανος ἔρριψε τὰ βλέμματα αὐτοῦ. Τὸ τοιοῦτον ἦτο χειρόγραφον ἐμπεριέχον τέρμαγμα εἰς παζὼν καὶ εἰς στίχους, ὅπερ εἰδείκνυον, ὅτι πλεῖστα χεῖρες ἐπιδιώρθωσαν.

Ἐρευνησας ταχέως πολλάς σελίδας, ἔθεσε πάλιν αὐτὸ εἰς τὴν θέσιν εὐρίσκειτο καὶ ἠτοιμάζετο ν' ἀπομακρυνθῇ, ὅτε ἡ προσοχὴ εἰλικύθη ὑπὸ τῶν δύο αὐτοῦ λέξεων γεγραμμένων διὰ μεγάλων γραμμάτων,

ΤΟ ΚΑΚΟΥΡΓΗΜΑ καὶ Ἡ ΤΙΜΩΡΙΑ.

κάτωθεν δ' ἀνέγνω τὰ ἑξῆς:

Τὴν ἀπέραντόν μας σφαίραν
Τὸ Κακούργημα γυρίζον,
Ἐπροχώρει στὸν σκοπὸν του
Καὶ μετὰ σπουδῆς βαδίζον.

Μὴ χολῶ ἀπ' ὀπισθέν του
Ἐτρεχε μ' ἀδυναμίαν,
Τὸ Κακούργημα γυρίσαν
Ἐνόρησε τὴν Τιμωρίαν.

Φίλη, λέγει τότε τοῦτο
Ἄν μετὰ στραβᾶ σου πόδι
Θέλῃς νὰ με καταπίῃσας,
Ἐπείσας εἰς τὰ καταπόδια
Καὶ ποτὲ δὲν θὰ με φθάσας.

Γιὰ τὴν ἀργητά μου ταύτην,
Ἀπεκρίθ' ἡ Τιμωρία,
Γέλα ὅσον θέλεις τόρῃ,
Ἀλλὰ φθάνω εἰς τὴν ὥρα,
Ὅταν θέλω κ' ὅταν μ' ἔλθῃ
Ἐρεῖς καὶ προθυμία.

V

Τὸ τε ἀστεῖον καθὼς καὶ τὸ σοβαρὸν τοῦ ποιήματος τούτου, τοσαύτην ἐντύπωσιν ἐποίησεν εἰς τὸν νέον, ὅστε δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐμποδίσῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τοῦ νὰ ἐπαναλάβῃ καὶ δευτέραν φορὰν τὴν ἀνάγνωσιν' συγκρίνων μάλιστα τὴν ἔνοιαν πρὸς τὰ περιβάλλοντα αὐτὸν ἀντικείμενα, ἀνεκάλει εἰς τὴν μνήμην του διαφόρους ἀπίσιμους φῆμας, ἃς κατὰ καιροῦς ἤκουε νὰ διηγῶνται οἱ χωρικοὶ, καὶ αἵτινες ἀντικείμενον εἶχον τραγικά τινὰ συμβάντα, τὰ ὅποια ἐκάλυπτον τὴν τελευταίαν τῶν ἀρχαίων ἰδιοκτητῶν τοῦ Ρουγυθιέρου.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰ σκεῦα τοῦ μέρους τούτου ἦσαν κομψότερα, δηλοῦντα, ὅτι ὁ θάλαμος οὗτος κατείχετο ὑπὸ γυναικός.

Στενὴ δὲ τις διόδος ὠδήγει εἰς κρυφὴν κλίμακα καὶ εἰς τρίτον τινὰ θάλαμον, ἐν τῷ ὁποίῳ ὁ Στέφανος δὲν ἐνόμισεν ἄξιον περιεργείας νὰ εἰσελθῇ, ἐπειδὴ, παρατηρῶν ἐκ τῆς θύρας, εἶδεν, ὅτι ἐκτὸς ὀπλοσκευῶν τινῶν οὐδὲν ἕτερον ἐμπεριείχεν.

Μετὰ τὴν ἐξέτασιν ταύτην, ἦν ἔκαμεν ἐν διαστήματι ὀλίγου χρόνου, ἐσκέφθη, φυσικῶ τῷ λόγῳ, κατὰ ποῖον τρόπον καὶ ποῦ

ἠδύνατο καταλλήλοτερον νὰ τακτοποιηθῇ, ὅπως διανυκτερεύσῃ. Τὸ σχέδιόν του ἦτον ἀπλοῦν' ἐπρόκειτο νὰ κρυφθῇ εἰς μέρος τι, ἐξ οὗ, ἐὰν συνέβαινέ τι, νὰ δύναται νὰ βλέπῃ χωρὶς νὰ ἦναι δρατὸς. Καὶ ἐπειδὴ ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ ἐλάμβανον χώραν τὰ φαινόμενα ἐκεῖνα, τὰ ὅποια πρὸ τόσων χρόνων ἐτρόμαζον τοὺς κατοίκους, ἐν ταῦτα λοιπὸν ἔπρεπε νὰ στήσῃ τὴν σκοπιάν του.

Ἡ θέσις λοιπὸν τοῦ κοιλώματος ἦτον καταλλήλοταρα.

— Ἄς μὴ χάνωμεν καιρὸν, εἶπε καὶ ἐπορεύθη εἰς τὴν θέσιν ταύτην. Κατὰ πρότον, ἀφοῦ εἰσελθὼν, ἐπιμελήθη νὰ ἐμποδίσῃ τὰς ἀκτίνας τοῦ φανοῦ αὐτοῦ καλύπτων τὸν φανὸν δι' ἐπιτηδείου τρόπου, εἶτα δὲ, προχωρῶν πρὸς τὸ βάθος, καὶ στηρίζων τοὺς ὄμους αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ τοίχου, ἀνέμενεν ἐν τῷ καταχθονίῳ ἐκεῖνῳ σάκει μετ' ἄκρας ὑπομονῆς.

Ἦρα ὀλόκληρος παρήλθε χωρὶς ν' ἀκούσῃ ἄλλο τι, ἐκτὸς τοῦ θορυβοῦ, ὃν ἐπροξένουν τὰ παντοδαπὰ ζῴδια, ἅτινα πρὸ χρόνων κατασκευάζον ἐνταῦθα τὰς κατοικίας των.

Αἶφνης ἠσθάνθη βαρὺ τι σῶμα νὰ πλῆξῃ τοὺς ὄμους του, ἐλισθαίνον δὲ ὀπισθεν αὐτοῦ, νὰ καταπέσῃ θορυβωδῶς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

Ἐννοεῖται, ὅτι τὸ ἀπροσδόκητον αὐτὸ συμβῆν, λαμβάνον χώραν τοσοῦτον πλησίον αὐτοῦ, ἐκλήνησε τὴν τόλμην τοῦ νεανίου. Ἐπειδὴ ὅμως ἐκ πεποιθήσεως, οὐδέποτε παρεδέχετο τὰ ἄνευ αἰτιῶν ἀποτελέσματα, ἔλαβε θάρρος, καὶ κύπτων χαμῆ, ἤρχισε διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ νὰ ἐρευνᾷ τὸ εἶδος τοῦ πεσόντος ἀντικειμένου. Ἠσθάνθη λοιπὸν, ὅτι οἱ δάκτυλοι αὐτοῦ ἤγγισαν ἐπὶ ὀσθίου κρυφῶ, ὅπερ περιεκλείετο ἐντὸς στεφάνης ἐγκώδους καὶ πεποικιμένης διὰ ἀναγλύφων. Ἐνόησε πάραυτα, ὅτι τὸ τοιοῦτον ἦτο εἰκὼν, ἥτις κατέπεσεν εὐθὺς ὡς οἱ ὄμοι τοῦ ἤγγισαν ἐπ' αὐτῆς. Τὸ πρᾶγμα ἦν τοσοῦτον φυσικόν, ὥστε οὐδ' ὄλιγος ἐπησχόλησε τὴν προσοχὴν τοῦ νέου. Μετὰ παρέλευσιν ὅμως ὀλίγου στιγμῶν, ὅμοιος κρότος ἐδήλωσεν ὁμοίαν πτώσιν συμβῆσασιν εἰς τὸ ἀντίθετον μέρος τοῦ κοιλώματος.

Ἦ! τώρα πλέον ἡ συγκίνησις ὑπῆρξεν, ἂν ἔχι ὑπερβάλλουσα, τοῦλάχιστον ἀκουσα, ὅπως ἐλαττώσῃ τὸ θάρρος τοῦ τολμητοῦ. Ἐν τούτοις εἶχεν ἀρκετὸν εἰσέτι, ὅπως πορευθῇ καὶ ψαύσῃ χαμῆ ἐπὶ τῆς θέσεως, ἐν ἣ ὑπέθετεν, ὅτι εὐρίσκειτο τὸ δεύτερον αὐτὸ ἀντικείμενον.

Ἀλλ' ὁποία ὑπῆρξεν ἡ ἐκπλαγίς του! . . . Καὶ ἑτέρῃ εἰκὼν ὁμοία τῇ πρώτῃ.

— Παρίεργον! ὑπετραύλισε, δύο εἰκόνες τοῦ αὐτοῦ μεγέθους καὶ ἐπακαλουθούσαι ἡ μία τὴν ἄλλην.

Δὲν ἐδυνήθη πλέον νὰ κρατήσῃ ἑαυτὸν, ἀλλὰ σπεύσας πρὸς τὸ μέρος εἰς ὃ ἔθεσε τὸν φανὸν ἀπεκάλυψε τοῦτον, ὅπως παρατηρήσῃ καὶ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὰ ἀντικείμενα ταῦτα.

Πράγματι δύο εἰκόνες ἔκειντο ἐκτάδην ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

Ἡ πρώτη, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἔρριψε τὰ ἀνήσυχια αὐτοῦ βλέμματα, παρίστανε νέαν ἔχουσαν ξανθὴν κόμην, κυανὸς ὀφθαλμοῦ καὶ μετὰ κομψότητος ἐνδεδυμένην, ἣς ἡ ἡδέια μορφή ἐδήλου μάλιστα εἰκόσιν ἕως εἰκοσιπέντε ἐτῶν ἡλικίαν. Τὸ πᾶν ἐν αὐτῇ ἦτο χαρὶεν καὶ γελαστικόν, οὕτινος ἔνεκον, ὁ Στέφανος ἐβουβήθη ἐπὶ κερὸν τινὰ ἐξετάζων τὴν ζωγραφίαν ταύτην, διανοούμενος, ὅτι ἴσως αὕτη ἀπεικόνιζε τὴν δυστυχῆ Κυρίαν τοῦ Ρουγυθιέρου πρὸ τοῦ γάμου της' ἀνακαλῶν μάλιστα ἐν τῷ νῷ ὅσα περὶ ταύτης ἤκουε διηγούμενα, ἐπειθέτο περισσώτερον περὶ τῆς πραγματικότητος τῆς ιδέας του ταύτης.

Εἶτα δὲ, στραφείς πρὸς τὴν ἑτέραν εἰκόνα, ἤγειρεν ἐπὶ σμικρὸν ταύτην, ἵνα δυνηθῇ νὰ κάμῃ κάλλιον τὰς παρατηρήσεις του. Μάλιστα ὅμως ῥίψας ἐπὶ ταύτης τὰ βλέμματά του, ὀπισθοχώρησε

μετὰ τὸσαύτης σφοδρότητος, ὥστε ὁ φανὸς περὶν ἐσθῆσθη θραυσθεὶς εἰς ἀπειρα τεμάχια. Ἡ στενωγορία αὐτοῦ ὑπῆρξε μεγίστη, ἔχι μόνον δι' ἕσας δυσκολίας ἠδύνατο νὰ ἐπιφέρει ἢ ἐλλείψει τοῦ φωτός, ἀλλὰ καὶ διότι ἐμπόδιζεν αὐτὸν νὰ ἐξετάσῃ τὸ Ἰνδαλμα, τοῦ ὁποῦ μόνον ἡ θεὰ ἐξέπληξεν αὐτὸν ἐπὶ τοσοῦτον.

Ἦτον ἀράγε ἀπάτη τῶν αἰσθήσεών του; ... Ἐν ταύτῃ τῇ εἰκόνι ἀνεγνώρισε τὸ ἀντίτυπον τῆς ἰδίας αὐτοῦ μορφῆς. ὦ! ἦτο πεπεισμένος ἢ ὁμοίωτης ἦτο καταπληκτικὴ!

Καθ' ἣν στιγμήν ἐσκέπτετο τίνι τρόπῳ ἤθελε κατορθώσει νὰ προμηθευθῇ ἑτέρου φωτός, ἤκουσε θόρυβον βημάτων ἐν τῇ αἰθούσῃ, στρέφων δ' ἐαυτὸν πρὸς τὸ μέρος, ἐξ οὗ ἤρχετο ὁ θόρυβος, εἶδεν, ὅτι τὸ περικυκλοῦν αὐτὸν ἀχνὸς σκότος ἤρξατο ὀλίγον κατ' ὀλίγον νὰ διασκεδάζηται, καὶ κατόπιν, ὡς ἐκ μαγείας, φωτισθεῖσαν ἄπασαν τὴν αἶθουσαν.

VI

Ἐπὶ τῇ θεᾷ τοῦ φωτός αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῷ κρότῳ τῶν βημάτων, ἡ καρδία τοῦ νοήμονος νεανίου ἀντὶ νὰ συσταλῇ ὑπὸ φόβου, ἀπ' ἐναντίας ἔχρη, διότι εἶχε πλέον ὑπ' ὄψιν, οὐχὶ τὸν ἐπαπειλοῦντα αὐτὸν κίνδυνον ἀλλὰ τὴν ἀνακάλυψιν, ἣν πρῶτος ἐμελλε νὰ κάμῃ.

Παρατήρει λοιπὸν ἀπλήτως διὰ τῆς θύρας τοῦ κοιλώματος.

Τὸ φῶς τώρα ἠλαττώθη ἐπιστητικῶς ἀμυδρὰ δὲ ἀκτίνες ἐφώτιζον τὴν αἶθουσαν, εἰς τρόπον ὥστε ἠδύνατο μόνον κατὰ τὸ ἦμισυ νὰ διακρίνῃ τὰ ἀντικείμενα· ἀδύνατον ὅμως ἦτο νὰ ἐννοήσῃ ποῦ ἐκεῖτο τὸ φωτοβόλον σῶμα.

Τὸν κρότον τῶν βημάτων διεδέχθησαν μουρμουρισμοὶ ἀσυναρτήτων λέξεων, ὧν ὁ ἦχος ἐφάνετο ἐξερχόμενος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἢ καὶ ἀπ' αὐτῶν τῶν τοιχωμάτων. Οὐδενίᾳ πλέον ἀμφιβολία περὶ τῆς ὑπάρξεως ἐνὸς ἢ καὶ πλειοτέρων μυστηριωδῶν ἀτόμων.

Ὁ Στέφανος ὑπέθεσεν ἐπὶ στιγμήν, ὅτι πιθανὸν νὰ ἦναι σκευωρία τις τοῦ Γάσπαρ Δὲ Βέροφου, ὅπως ἀποδειλιάσῃ αὐτὸν, σκερθεὶς ὅμως τὴν ἀμετρον δειλίαν τοῦ ἐγθροῦ του αὐτοῦ, ἀπεδίωξεν ἀμέσως τὴν ἰδέαν ταύτην.

Παρήλθε μικρὸς χρόνος χωρὶς ποσῶς νὰ μεταβληθῶσι τὰ φαινόμενα ταῦτα, ἅτινα ἐντελῶς ἦσαν ἀκατάληπτα, καὶ τὰ ὅποια, ἄλλως τε ἐκ τῆς θέσεώς του, ἠδύνατο νὰ παρατηρήσῃ ἐὰν ἦσαν ἐρατὰ. Αἰφνίς ὁ μουρμουρισμὸς ἔπαυσε, κλαυθμοὶ δὲ κοπετοὶ καὶ στόνοι ἐπλήρωσαν τὸ χάος ἐκεῖνο, ὁμοιάζοντες πρὸς παρακλήσεις καὶ ἱεσίας καταδεδικασμένων γούτων ἐκ τῶν ἐγκάτων τῆς γῆς.

Ἡ περίπτωσις αὕτη μετέλλαξεν ὅλως δι' ὅλου τὰς σκέψεις τοῦ νέου· χωρὶς δὲ ποσῶς νὰ ἀπολέσῃ τὸ θάρρος του, διήλθεν ὅμως τοῦ νοῦς αὐτοῦ ὅτι συνέβαινέ τι ὑπερφυσικόν.

Ταῦτα δ' αὐτοῦ διανοουμένου ἐγένετο ἐκ νέου βαθεῖα σιωπὴ, ἀλλ' ἡ ἀλλόκοτος ἐκείνη ἀντανάκλασις οὐδαμῶς ἐξηφανίσθη.

Ἐν τῇ ἀμυγνῆσιν ταύτῃ ἀπεφασίσε νὰ ἐξέλθῃ τοῦ κοιλώματος, ὅπως ἰδῇ τὸ μέρος ἐξ οὗ ἤρχοντο αἱ ἀκτίνες, ὅτε ὁ κρότος τῶν προτέρων βημάτων ἐπανελήφθη μάλλον ἀδιάκριτος. ὦ! τότε πλέον δὲν ἐκρατήθη ὥρμησεν ὅσον τάχος πρὸς τὴν γωνίαν, ἥτις εὐρίσκετο πλησίον τῶν δύο θυρῶν τῆς ἐξόδου, ἀλλὰ, πρὸς μεγάλην του λύπην, τὸ πᾶν ἐν ἀκαρεῖ μετεβλήθη, ἢ δὲ σιγῇ καὶ τὸ σκότος περιέβαλλον πάλιν τὸν ἀπρόσιτον ἐκεῖνον τάφον.

— Διάβολε! ἐψιθύρισεν ἀπηλισμένος, ἀπόλεσα τὰ πάντα διὰ τῆς ἀπερισκέψιας μου ἐν ᾧ εἶχον ἤδη ἐν ταῖς χερσίν τὸ μυστήριον αὐτό.

Ταῦτα δὲ λέγων ἐστηρίχθη ἐπὶ τοῦ τοίχου παραμένων οὕτω

ἐπὶ μίαν τοῦλάχιστον ὥραν, ἀλλ' οὐδὲν, οὐδὲν ἤλθε πλέον νὰ διαταράξῃ τὴν ἀγρίαν ἐκείνην σιωπὴν.

Ἡ αὐγὴ ὑπέφωσκεν ἤδη διὰ τῶν θυρίδων, ὁ δὲ νέος εὐρίσκετο εἰσέτι ἀκίνητος ἰστάμενος παρὰ τὴν γωνίαν καὶ θεωρῶν μὲ ἀπελπιστικὸν ὄμμα τὰ περὶ αὐτοῦ κεκοιμισμένα ὑπὸ τῆς ἀρχιότητος καὶ τῆς ἐρημίας σκευῆ, θλιβερὸν ἀπεικόνισμα ἀνοσίου κακουργήματος.

Ἡ σπαραξικάρδιος αὕτη θεὰ ἐπενήργησε φρικτῶς ἐπὶ τῆς εὐκασθήτου αὐτοῦ καρδίας· αἱ ἀκτίνες τοῦ ἡλίου, ποιῶσαι ἐναργέστερα τὰ ἀντικείμενα ταῦτα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του ἔκαμον αὐτὸν νὰ συγκινηθῇ ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε τὰ δάκρυα, οἱ μάρτυρες οὗτοι τοῦ πάθους καὶ τῆς ἀθωότητος, ἔβρεχον ἤδη ἀφθότως τὰς παρειάς του, ἐν ᾧ ἡ ἀγαθὴ ψυχὴ του διανοεῖτο: διατί ὁ Κ. Δ' Οὐίνδενφῆλδος, ὅταν ἐπώλησε τὸ κτήμα τοῦτο, δὲν ἔλαβε πρῶτον παρὰ τῶν ἐπίπλων αὐτῶν, τὰ ὅποια εἶναι τόσον πολυτελεῖ;

Ταῦτα δὲ σκεπτόμενος ἐνεθυμήθη τῶν δύο εἰκόνων καὶ ἰδίως τῆς δευτέρας, ἥτις ἔκαμεν αὐτὸν νὰ στερεθῇ τοῦ φανοῦ του. Ἐπορεύθη λοιπὸν πρὸς τὸ κοιλώμα, ἀλλὰ μόλις εἰσελθὼν, ἀνεμνήσθη τῆς αἰφνιδίας πτώσεως αὐτῶν, καὶ ἠθέλησεν ἤδη, ὅτε τὸ φῶς τῆς ἡμέρας τῷ ἐπέτρπε, νὰ πληροφορηθῇ τὴν αἰτίαν. Ἐκ τῆς ἰδιαιτέρας λοιπὸν ἐξετάσεως, ἣν ἔκαμεν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ζητήματος, συνεπέρανε τὰ ἐξῆς: Ἀμφότεραι αἱ εἰκόνες ἐκρέμαντο διὰ τῆς αὐτῆς χορδῆς, ὑποβαστάζουσαι οὕτω ἢ μίαν τὴν ἄλλην. Ὅτε ὅμως οἱ ὅμοι αὐτοῦ ἤγγισαν ἐπὶ τῆς στεφάνης τῆς πρώτης, ἢ ὑπὸ τοῦ χρόνου κατασεσηπυῖα αὐτῇ χορδῇ διεβράγη ὑπέκρουσα εἰς τὴν πίεσιν τὴν προξενηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ βάρους τοῦ σώματός του· κατὰ συνέπειαν ἡ δευτέρα ἀπολέσασα τὴν ἰσοσταθμίαν τῆς ὑπεχώρησεν καὶ αὕτη εἰς τὸ ἴδιον αὐτῆς βᾶρος. Τὸ ζήτημα ἦτο τόσον ἀπλούστατον, ὥστε ἐγέλασε διὰ τὴν ἐκπληξίν του.

Προσελθὼν δὲ κατόπιν παρὰ τῇ δευτέρᾳ εἰκόνι, ἔσυραν αὐτὴν πρὸς τὰ ἔξω, ὅπως, δυνάμει τοῦ φωτός τῆς ἡμέρας, παρατηρήσῃ αὐτὴν κάλλιον.

Τώρα πλέον δὲν ἦτον ἀπάτη, οὔτε εἰσεχώρη δισταγμῶς· εἶχεν ἀντικρῦ του ἕτερον ἐαυτὸν, ἕτερον Στέφανον, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν, ὅτι ὁ ἐν τῇ εἰκόνι Στέφανος ἔφερεν ἐνδύματα ἄρχοντος, καθήμενος ἐπὶ θρονίου μὲ ὄλην ἐκείνην τὴν ἱπποτικὴν μεγαλοπρέπειαν.

— Ἐγὼ! ἐγὼ! ὑπετραύλισεν, ἀλλὰ τίς μὲ ἐξωγράφησεν; ... Ἀδύνατον! ἀνέκραξε μετ' ὀλίγας στιγμᾶς, ἀδύνατον! ἡ εἰκὼν εἶναι πολὺ προγενεστέρα ἐμοῦ. ... Ἐν ταύτῳ ὅμως κατελήφθη ὑπὸ ἰδέας τῆς, ἥτις ἔκαμεν αὐτὸν νὰ ἀνασκιστήσῃ ἐπὶ τῆς θέσεώς του. Τὸ ὄνομα τοῦ ἀποθανόντος Βαρώνου Δὲ Ρουγεθιέρου ἤλθεν εἰς τὰ χεῖλη του, ἀλλὰ συνάμα καταληφθεὶς ὑπὸ σφοδρᾶς σκωτοδινιάσεως, ἔσπευσε νὰ ἐξέλθῃ, ὅπως ἀναπαυθῇ ἐπὶ τοῦ καθροῦ ἀέρος.

VII

Τὸ πρῶτον ἀτομον, τὸ ὅποιον ἀπήντησεν ἐπανερχόμενος εἰς τὸν πύργον, ἦτον ἡ Ματθίλδη, ἥτις σπειρίζουσα ἐκαυτὴν ἐπὶ τῶν κινκιδῶν τῆς κλίμακος ἔβλεπε πρὸς τὴν θύραν ὡς ἐὰν περιέμενέ τινα μετὰ μεγάλης ἀνυπομονησίας.

Ἐπὶ τῇ θεᾷ τοῦ νεανίου δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐμποδίσῃ κραυγὴν τινα χάρης, ἥτις ἐξῆλθε τῶν σπλάγγων τῆς.

— ὦ! σὰς ἐπαναβλέπομεν τέλος πάντων ὅποια χερά! Ἡμῖν πολὺ ἀνήσυχος καὶ ἰδοὺ πλέον τῶν δύο ὥρων, ἔπου σὰς περιμένω ἐνταῦθα. Δὲν σὰς συνέθη λοιπὸν τίποτε δυσάρεστον; Ἐλα, λέγει, μὴ μὲ κάμνητε νὰ βασανίζωμαι περισσότερον.

— Δεσποσύνη, ὑπέλαθεν ὁ νέος, σὰς εὐχαριστῶ ἐκ βάθους καρ-

θίας διὰ τὴν τὸσαύτην φροντίδα σας περὶ ἐμοῦ. Ἦθελεν πράξει ἔμωσ μέγα σφάλμα, λέγων πρὸς ὑμᾶς ὅ,τι ὀφείλω νὰ εἶπω πρῶτον εἰς τὸν Κύριον πατέρα σας.

— Ὁ λόγος οὗτος φραζόμενος ἔτι κἄτι συνέθη. . .

— Ὅθι μᾶθητε τὰ πάντα, δεσποσύνη, διέκοψεν ὁ νέος, ἀλλὰ κατόπιν συγχωρήσατέ μοι πρὸς τὸ παρὸν εὐαρεστηθῆτε νὰ ἐννοήσῃτε ὅλας μου τὰς ὑποχωρέσεις.

— Ἐγετέ δίκαιον, ὑπέλαθεν ἡ νεανὶς κατόπιν μικρᾶς σκέψεως· καὶ σὰς ἐπαινώ δι' αὐτὴν τὴν ἐπιφύλαξιν.

Ἐν τῷ μεταξύ τούτῳ ἐφάνησαν ὁ τε Γάσπαρ Δὲ Βέροφος καὶ ὁ Γουδεφροῖδος Δὲ Χαλεμβράι. Ἦτο δύσκαλον νὰ ἐννοήσῃ τις τί συνέβαιναν ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ πρώτου, ὅτε ἀπηύθυνε τοὺς ἐξῆς λόγους πρὸς ἐκεῖνον, ἐν ὑπεχώρῳ νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐν τῇ αἰθούσῃ ἐπίσκεψιν, καὶ τὸν ὅποιον παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν ἐπανεβλεπε καλῶς ἔχοντα.

— Εὐγε, ἀνεφώνησεν, εὐγε! ἰδοὺ ἐξήλατε ὑγιᾶς καὶ σῶος ἀπὸ τοῦ σπλάγιον τοῦ λέοντος! ἀλλ' ἴσως σὰς ἦτον εὐκόλον, ἐπειδὴ τὸ θηρίον δὲν θὰ εἶχεν ὄρεξιν καὶ οὕτω σὰς ἄφησε κύριον τῆς κατοικίας του.

— Ἐλα δὲ, Στέφανε, εἰπέτε μας πῶς ἐπεράσατε, τὴν νύκτα, προσέθετο καὶ ὁ Γουδεφροῖδος.

— Ἐλπίζω, ἀπεκρίνατο ὁ νέος, νὰ σὰς πληροφορήσω τὰ πάντα, ἀλλὰ πρέπει πρῶτον νὰ ἴδω τὸν Κ. Κόμητα.

— Ἐ! Ἐ! θὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὰ πάντα! ἀκούετε; ὑπέλαθεν ἐμπαικτικῶς ὁ Γάσπαρ Δὲ Βέροφος· λοιπὸν τοῦτο θέλει νὰ εἴπῃ, ὅτι κἄτι συνέθη. . .

Ὁ Στέφανος δὲν ἀπεκρίθη, ἀλλ' ἰδὼν ἐρχόμενον τὸν Φίλιππον ἠρώτησεν αὐτὸν ἐὰν ἠδύνατο νὰ ἴδῃ τὸν Κ. Κόμητα.

— Ἠγήθη ἤδη, ἀπήντησεν ὁ ὑπηρετὴς, καὶ μάλιστα μὲ ἔστειλε πρὸς ἀναζήτησίν σας. (Ἐπαται συνέχεια.)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΚΟΥΦΟΣ.

Ὁ Γεώργιος Σκούφος ἐγεννήθη ἐν Σμύρνῃ περὶ τὸ 1800 ἔτος. Εἰκοσαετῆς ἔσπευσε νὰ λάβῃ μέρος ἐν τῷ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνι, ὅπου εἰς διαφόρους κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν μάχας ἤριστους. Μετὰ τὸ τέλος τοῦ πολέμου ἀνετίθη αὐτῷ ἡ τακτοποίησις καὶ διεύθυνσις τῶν ταχυδρομείων τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν ἐντολήν ἐξέπληρωσε τοσοῦτον ἐπιτυχῶς, ὥστε παρὰ μὲν τοῦ μακαρίτου βασιλέως Ὁθωνος ἔλαβε τὸν χρυσοῦν Σταυρὸν τοῦ Σωτήρος πλεῖστα δὲ ἄλλα παράσημα παρὰ τῶν ξένων Δυνάμεων. Ἀρ' οὐ ἐπὶ πολλὸν χρόνον ὑπηρετήσεν ὡς Διευθυντὴς τῶν Ταχυδρομείων τοῦ Κράτους, ἐξελέγη ὑπὸ τῶν ἐκλογέων Ἀττικῆς τετρακτῆς βουλευτὴς καὶ τρεῖς Δῆμαρχος Ἀθηνῶν.

Αἱ Ἀθῆναι ἦσαν τότε ἐρημοὶ καὶ ἠρειπωμένοι, ὡς ἐκ τῶν ἐκεῖ λαθουσῶν χώρων τρωμερῶν μαχῶν, ἀλλ' ὁ Γεώργιος Σκούφος ἐκλεγεθεὶς Δῆμαρχος, μετέβαλλεν ἐντελῶς τὴν ὄψιν τῆς πόλεως. Καὶ σήμερον ὁ τὰς Ἀθῆνας ἐκ τῆς Ἑσπερίας ἐπισκεπτόμενος

ξένος θαυμάζει τὰς λαμπροτάτας ὁδοὺς τὰς κρήνας τὸν ναὸν τῆς Μητροπόλεως, τὸ νεκροταφεῖον, τὸ Φρενοκομεῖον, καὶ τὸ πτωχοκομεῖον, ἅπαντα ἐπὶ τῆς Δημαρχίας τοῦ Γ. Σκούφου γενόμενα. Ἡ πρὸς αὐτὸν δὲ εὐγνωμοσύνη τῶν Ἑλλήνων ἐδηλώθη ἰδίαν κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου του (14 Αὐγούστου 1878) ὅποτε ὅλοι σχεδὸν οἱ κάτοικοι Ἀθηνῶν ἠκολούθησαν τὴν κηδείαν τοῦ τέανου τούτου τῆς Σμύρνης. Καὶ τὸν μὲν ἐπικηδεῖον λόγον ἐξεφώνησεν ὁ πολυμαθέστατος καθηγητὴς τῆς Ἀρχαιολογίας καὶ πρώην πρέσβυς τῆς Ἑλλάδος ἐν Παρισίῳ Α. Ρ. Παγκαθὴς τὸν δὲ ἐπιτάφιον ὁ Δῆμαρχος Ἀθηναῖος Β. Κυριακός.

M. K.

ΑΝΑΤΟΛΙΚΑΙ ΜΥΘΟΠΛΑΣΤΙΑΙ.

Α'.

Η ΓΚΙΟΥΖΕΑ.

(1868)

Ἀγερῶται τῷ ἀγαπητῷ φίλῳ Γεωργίῳ Δ. Σκουζέ.

Α'.

Ἡ νύξ τῆς 3 πρὸς τὴν 4 Σεπτεμβρίου 1868 ὑπῆρξε τρομερὰ, φρικώδης διὰ τοὺς δυστυχεῖς τοὺς κατοικοῦντας παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ἑβρου.

Οὗτος ὁ ἄλλοτε βέρον γαλήνιος καὶ μεγαλοπρεπὴς, οὐτινος τὰ ἥρεμα κυλιόμενα ὕδατα ἐπέφασον πρότερον οἱ κλώνοι τῶν παρὰ τὰς ὄχθας φουμένων ἰσῶν, τὴν νύκτα ἐκείνην ἦν τρομερὸς. Ἀπὸ τῆς ἐσπέρας ἤρξατο πλημμυρῶν περὶ δὲ μέσας νύκτας οἱ κάτοικοι τῆς ὠραίας καὶ τριλόφου πόλεως τοῦ Φιλίππου ἐντρομοὶ ἐξηγήρησαν ἐκ τῶν κραυγῶν καὶ οἴμοιων τῶν παρὰ τὰς ὄχθας κατοικούντων.

Ἡ πανσέληνος διέεχε τὸ ἀργυροῦν αὐτῆς φῶς ἀπλήτως, ὁ δὲ πρὸ τιῶν ἡμερῶν ἀνκρανεῖς κομήτης τοῦ Δονάτου ἐξέτεινε τὴν μεγαλοπρεπῆ αὐτοῦ οὐρὰν ἀνὰ τὸ ἀχνῆς τοῦ οὐρανοῦ, μακρὰν καὶ κεκαλυμμένην δι' οἴονε ἀτμοῦ πυρὸς.

Οἱ ἐκ τῶν κορυφῶν τῶν λόφων οἰκοῦντες καὶ ἄλλοις ὄχλοις πολλὰς συνηθροίσθησαν ὅπως ἴδωσι τὸ οἰκτρὸν καὶ φρικώδες τοῦτο θέαμα. Οἱ πάντες ἐθεώρουν τὸν κομήτην ὡς δαίμα τῆς ὀργῆς τοῦ Οὐρανοῦ, καὶ εἰς αὐτὸν ἀπέδιδον τὴν ὅλως ἀπροσδόκικτον τῶν ὑδάτων πλημμύραν. Ὁ ποταμὸς εἶχε καλύψῃ ἅσασαν σχεδὸν τὴν πεδιάδα. Μικρὸν νησίδιον περιρρέομενον ὑπὸ τοῦ εἰς δύο βραχίονας διηρημένου ποταμοῦ, ὑπερ τὴν προτεραιὴν ἐστὶ ἦν κτήρυτον ὑπὸ ὑψιπέδων αἰγείρων καὶ πλατάνων, εἶχεν ἤδη καταπλημμυρηθῆ. Τὰ ἐν αὐτῷ κερφεῖα, ἐν οἷς ἤρχοντο οἱ κάτοικοι νὰ ἀναπνεύσωσι τὴν δροσερὰν τῆς ἐσπέρας αὔραν, οἱ δὲ πιστοὶ νὰ πῶσι τὸ μέλαν ποτὺν τῆς Μήκκας καὶ τὸ δριμύ τοῦ οἴνου πενύμα, εἶχον περσσορῆ ὑπὸ τῶν ὑδάτων. Τὰ ὑψιπέδη δένδρα, ἐπὶ τῶν κλώνων τῶν ὁμοίων ἐψάλλον τὰ τελευταῖα αὐτῶν ἄσματα τὰ μεταβατικά πτηνὰ, εἶχον ἐκρίζωθῆ ὑπὸ ὀρυκτικῆς βέροντος ποταμοῦ. Τὸ δὲ πρότερον γάριον καὶ ὡς κύκνος ἐν τῆς τῶν ὑδάτων νησίδιον εἶχεν ἐξαφανισθῆ ὑπ' αὐτὰ, ἐπενεγκάντα τὸν ὄλεθρον καὶ τὴν καταστροφὴν τῶν ὠραίων ἐπ' αὐτοῦ φυτιῶν καὶ πῶν περικοσμώντων αὐτὸ κήπων. Τῆδε κἀκεῖσε μόνον ἐφαίνοντο παλαιότεροι καὶ ἀνθιστάμενοι κατὰ τοῦ βεύματος γηραιοὶ τινες πλάτανοι καὶ αἰγείροι.

Αἱ χαμηλότεραι τῶν οἰκῶν ἐκαλύπτοντο σχεδὸν ὑπὸ τῶν ὑδάτων κορμοὶ δένδρων ἢ καὶ δλόκληρα δένδρα ἐφέροντο ἐπ' αὐτῶν, καταστρέφοντα καὶ παρασύροντα πᾶν τὸ προστυχὸν ἄνδρες, γυναῖκες καλυπτόμενοι ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ μέχρι τῆς ὀσφύος ἀνεζήτουν τὰ πολυτιμότερα αὐτῶν πράγματα. Ἀπασαί αἱ ὁδοὶ τῶν παρὰ τὰς ὄχθας συνοικιῶν εἶχον πληρωθῆ ὑδάτων, καὶ φιλάνθρωποι τινες προσεπάθουν διὰ πλοιαρίων νὰ διασώζωσι τοὺς κινδυνεύοντας. Ἐνταῦθα ἀνεζήτουν τινες τὰ ἀπολεσθέντα αὐτῶν τέκνα, ἐκεῖ ἐβλεπέ τις ἄλλους ἐντὸς τῶν ὑδάτων φέροντας κιβώτια καὶ ἔτερα σκεύη πολλοὶ ἀπὸ τῶν στεγῶν, αἰσθανόμενοι ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτῶν τὴν οἰκίαν κλονουμένην, ὠδύροντο καὶ ἐζήτουν βοήθειαν. Οἱ πάταγοι τῶν κρημνιζομένων οἰκῶν, ἐνούμενοι μετὰ τῶν κλυθμῶν καὶ οἴμοιων τῶν ἀνθρώπων καὶ τοῦ τρομεροῦ

ὄρυγμοῦ τῶν ὑδάτων, ἐνέπνεον τὸν ἀκούσαν ἐκείνον φόβον, ὅστις καταλαμβάνει καὶ τὸν γενναϊότερον ἐν περιστάσει τοιαύτῃ.

Β'.

Παρὰ τὴν δεξιὰν τοῦ ποταμοῦ ὄχθην ἦν ἐκτισμένον τὸ μέγαρον τοῦ Ἰσμαὶλ Πασσά. Οἱ κάτοικοι αὐτοῦ καταληθθέντες ὑπὸ τῶν ὑδάτων κοιμώμενοι, μόλις ἠδυνήθησαν νὰ διασωθῶσι τῶν ὑπηρετῶν δὲ τινες, κοιμώμενοι εἰς τὰ κάτω δωμάτια ἐπνίγησαν. Τσακῆτη ἦν ἡ ὄρη τῆς πλημμύρας.

Ἐν τούτοις τὸ ὠραιότερον καὶ εὐωδέστερον ἄνθος τοῦ γυναικωνίου διέτρεχε τὸν μέγιστον τῶν κινδύνων. Ἡ Γκιουζελ, γυνή, ἢ μάλλον νεάνις, περιεκυκλοῦτο ὑπὸ τῶν ὑδάτων. Ἴσως ἐρωτήθη τις, ἂν καὶ αὐτὴ εἴμαιν ἐντὸς τοῦ μεγάρου, ἐνῶ οἱ πλείονες τῶν κατοίκων αὐτοῦ εἶχον διαφύγη τὸν κίνδυνον. Ἐβουάτο, ὡς φαίνεται, τὸ δυστυχὲς πλάσμα ἐν ἰδιαιτέρῳ οἰκήματι ὡς νεωτέρα δὲ καὶ ὠραιότερα τῶν λοιπῶν τοῦ χαρμεῖου γυναικῶν ἡγαπάτο μάλλον αὐτῶν ὑπὸ τοῦ ὀδοκοντοῦτιδος Πασσά ὥστε οὗτος μὲν ἐν τῇ μεγάλῃ αὐτοῦ ταρχῆ ἐπελάθετο τῆς νεαρῆς καὶ καλλιμόρφου αὐτοῦ συνένου, αἱ δὲ λοιπαὶ γυναῖκες, ἀντιζηλοὶ καὶ μισοῦσαι αὐτὴν, εὗρον εὐθετον περίστασιν νὰ κορέσωσι τὸ κατ' αὐτῆς ζηλότυπον πάθος τῶν. — Οὐχὶ περὶδοῦσα καὶ ἀσυνήθη τὰ τοιαῦτα ἐν τοῖς χαρμεῖοις ἐκ σκηνῶν προσεχοῦς ἤμων διηγήματος καὶ τιῶν τοῦ σήμερον δημοσιευμένου θέλουσι κατανοήσῃ οἱ ἀναγνώσται ἡμῶν ὅποιαι θεύλληι παθῶν, καταληγόντων πολυλάκις εἰς τραγικὴν καταστροφὴν, εἰσι πλήρη τὰ ἐξῶθεν ἥρεμα, καὶ ὡσαύτως ἀκατοίκητα, ἔρημα καὶ σιωπηλὰ ταῦτα οἰκήματα.

Ἡ πλημμύρα τῶν ὑδάτων ἐν τούτοις κῆζανεν. Ἡ δυστυχὴ γυνὴ ἐκράζεν αἰτοῦσα βοήθειαν. Ὁ γέρον Πασσᾶς, διατάξας νὰ ἐξασφαλίσωσι τὰς λοιπὰς αὐτοῦ γυναῖκας, ἐπανῆλθεν ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῶν προσδραμόντων χωροφυλάκων κρατῶν δὲ μάστιγα ἐν ταῖς χερσίν, ἠπειλεῖ, ἐκτόπα, ἰκέτευεν, ὑπισχνεῖτο ἀμοιβὰς εἰς τὸν σωτήρα τῆς γυναικὸς του. Παρεκάλει ὡς παιδίον, ἔκλαιεν, ἀλλ' οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ διακωλύσῃ τὴν ζωὴν του.

Τὰ δε ὕδατα κῆζανεν. Οἱ ἄνθρωποι ἠκολούθουν τὴν αὐξήσιν τῆς πλημμυρίδος. Ὅσῳ αὕτη κῆζανεν καὶ προσεχώρει εἰς τὰς ὁδοὺς, τόσῳ οὗτοι ἀπεμακρύνοντο, συγκεντρύμενοι πρὸς τοὺς ὁπίσω, θέλοντες νὰ ἴδωσι τὰ συμβαίνοντα ἐκ τοῦ πλησίον. Ἐβλεπέ τις κόματα ἐξ ἀνθρώπων. Οἱ ὑπάρεταί καίπερ πληγῆς λαμβάνοντες δὲν ἐτόλμων νὰ ἐμβάλωσιν ἑαυτοὺς εἰς προφανῆ κίνδυνον. Ἡ δυστυχὴς Γκιουζελ τὴν κίμην ἐχουσα λελυμένην καὶ πίπτουσαν εἰς βοστρύχους, τὰ καταλεουα αὐτῆς στήθη γυμνά, ὠλοφύρετο αἰσθανομένη τὴν οἰκίαν ὑποτρέμουσαν καὶ βλεπούσα διακρηγνόμενα καὶ καταπίπτοντα μέρη τινὰ τῶν τοίχων.

Τῶν ὑπηρετῶν τις τέλος κινήθει εἰς οἶκτον ἐκ πῶν κλυθμῶν τῆς γυναικὸς μάλλον ἢ ἐκ τῶν μαστιγῶσεων τοῦ Πασσά ἀπετόλμησε νὰ βυθωνδυνεύσῃ πρὸς διάσωσιν τῆς κυρίας του. Ἐζήτησε λοιπὸν πλοιαρίον ὑπερ πάραυτα τῷ ἔφερον. Ἐνῶ δὲ οὗτος ἠτοιμάζετο, ἐνδοιάζων ὅμως πάντοτε, νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν ποταμόν, — Αἱ! δειλοί, στήτε! ἀκούεται φωνὴ βραεῖα ἀντηγήσασα ἐν τῷ μέσῳ τοῦ περιρρέοντος πληθους.

Ἀπαντες ἔστρεψαν πρὸς τὸ μέρος ἐξ οὗ ἠκούσθη αὕτη, τὰ περίφοβα αὐτῶν βλέμματα. Ἦτο φωνὴ νεανίου μόλις τὸ εἰκοστὸν δεύτερον τῆς ἡλικίας ἔτος ἄγοντος. Ἦν ὠραῖος ὡς ἄγγελος ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἐντρόμου πληθους, καὶ ἐφαίνετο ὅτι ἦλθεν ἐπιγόμενος εἰς τὸν τόπον τῆς καταστροφῆς, διότι ἐφόρει ἀπλοῦν μόνον ἐπενδύτην ἐπὶ τῆς νε-

κτερινῆς ἐνδυμασίας. Ἀπαντες ἰδόντες τὴν τόλμην αὐτοῦ ἀπεχώρησαν ψιθυρίζοντες,

— Θὰ πνιγῆ ὁ δυστυχὴς!

Ἡ γυνὴ ἐξηκολούθει κλαίουσα καὶ τίλλουσα τὴν ὠραίαν αὐτῆς κίμην ἐκ τῆς ἀπελπίσεως.

— Θὰ μὲ ἐγὼ ἀπαλίπτῃ! . . . θὰ μὲ ἀφήσῃτε νὰ πνιγῶ! . . . Καὶ εἶρα νὰ τόσον νέα! . . . Λάβετε οἶκτον δι' ἐμὲ, ἄνθρωποι! . . . εὐσπλαγγισθῆτέ με . . . Ἀγαπήτε Ἰσμαὶλ, σώσον με, ἐκράγαζε, καὶ αἱ κραυγαὶ αὐτῆς ὡς ἀπλὴ καὶ μόλις ἀκουομένη, ἐκ τοῦ πατάγου τῶν ὑδάτων καὶ τοῦ θορύβου τῶν ἀνθρώπων, ἤχῳ μόλις ἔφθανε μέχρι τοῦ πληθους.

Ὁ γέρον ἐκλαίεν, ἔκλαιεν ἰδὼν δὲ τὸν εὐτολμὸν νεανίαν, — Σώσον αὐτὴν, κράζει, καὶ ἡ ζωὴ μου, τὸ πέν μου σοὶ ἀνήκει!

Ὁ νεανίας ἐζήτησε σκηνίον τὸ ὁποῖον πάραυτα τῷ ἐδόθη ἅπαντες προθύμως προσέφεροντο νὰ συνδράμωσι τὸν γενναῖον ἄγνωστον.

Κατὰ τὴν στιγμὴν ὅμως ταύτην ὁ παρὰ τὴν ὄχθην τοίχος κατέπεσεν καὶ ὁ ποταμὸς ἐφάνη βέρον ὀρυκτικῆς καὶ φέρον δοκούς, στέγας οἰκῶν, κιβώτια καὶ ἄλλα διάφορα οἰκιακά σκεύη.

Εἰς ὅλων τὰς καρδίας διεσχέθη ἡ φρίκη. Ἐὰν λοιπὸν ἡ τῆς γυναικὸς διάσωσις πρὸ τῆς καταπτώσεως τοῦ τοίχου ἦν δυσχερὴς, ἤδη ἀπέθη λίαν ἐπικίνδυνος ἢ, κάλλιον εἰπεῖν, περὶτόλμος.

Ὁ νεανίας ἄγνωστος ἴδεν τὸ πλοιαρίον διὰ τοῦ σκηνίου, παραγγεῖλαις νὰ κρατῶσιν αὐτὸ ἰσχυρῶς, ὅπως μὴ παρασυρῆθῇ ὑπὸ τῶν βεύματος ἀποβαλὼν δὲ τὸν ἐπενδύτην καὶ λαβῶν διὰ τὸν τινὰ ἕνα διεσθῆν αὐτὸ, προύχοντα στρέψας τοὺς πλείους διακρῶν ὀρθαλμούς του πρὸς τὸν οὐρανόν. Ἡ γυνὴ ἰδούσα αὐτὸν πλησιάζοντα ἔπαυσε τὰ δάκρυα καὶ τὰς παρακλήσεις, καὶ ὅτε μὲν τῷ ἐδίδο ἄραρος, ὅτε δὲ ἐγέλα ἐκ τῆς χαρῆς ἀναγνωρίσασα δὲ αὐτὸν ἀνεοκίρτησεν.

Ὁ νεανίας ἔσπασεν ἐπὶ τέλους ὑπὸ τὰ παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ μεγάρου. Τὸ πληθος, οὐτινος ἡ ἀγωνία ἐκορυφοῦτο ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν, ἤρξατο ἀνευρημῶν καὶ πληροῦν τὸν ἀέρα φωνῶν καὶ ἀλαλαγμῶν. Ἡ δυστυχὴς γυνὴ παράφορος ἐκ τῆς χαρῆς ἠτοιμάζετο νὰ πηδήσῃ εἰς τὸ πλοιαρίον.

— Περιμενε! κράζει ὁ νεανίας, θὰ ἀνατραπῆ!

Καὶ ἐξασφαλίσας αὐτὸ, ἐρρίθη ἐντὸς τῶν ὑδάτων, ἅτινα εἶχον ἤδη καλύψῃ τὰς πλείους τῆς κλίμακος βαθμίδας. Ταχὺ, ὡς ἀστραπὴ, ἀνέθη καὶ μετ' ὀλίγον ἐφάνη εἰς τὸ παραθυρον.

Νεῖα φωναὶ καὶ νεοὶ ἀλαλαγμοὶ ὑπεδέχθησαν αὐτόν.

Ἡ νεανίς ἐρρίθη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ λιπόθυμος ὁ δὲ Πασσᾶς ἰδὼν τοῦτο δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ συνωφευθῆ, μετ' ὅλον τὸν κίνδυνον εἰς ἂν ἐβλεπε τὴν σύζυγον του ἐκτεθειμένην καὶ μετ' ἀπάσας τὰς πρὸς σωτηρίαν αὐτῆς παρακλήσεις του. Ὁ νεὸς μετ' ὀλίγον ἐφάνη φέρον αὐτὴν εἶτα δὲ κολυμβῶν καὶ κρατῶν αὐτὴν ὅσον ἠδύνατο ὑψηλότερον, διὰ νὰ τὴν προφυλάττῃ ἀπὸ τὰ ὕδατα, ἐπλησίασε τὸ πλοιαρίον καὶ ἀπέθηκεν αὐτὴν ἐν αὐτῷ. Διέταξε νὰ τὸν σώρωσιν. Ἡ μορφή του ἠκτινοδύλοι εἰς τὴν ἀνταύγειαν τῶν δάδων, αἱ ἐκράτουν τινες τοῦ προισταμένου πληθους, ὑπερκατελήθη καὶ πάλιν ὑπὸ σιγῆς νεκρωσίου καὶ οὐτινος ἠδύνατό τις νὰ μετρήσῃ τοῦ παλμοῦς τῆς καρδίας. Οἱ πάντες ἴσταντο ἀκίνητοι ἔχοντες τὰ βλέμματα ἐστραμμένα πρὸς τὴν διεσθῆναι τῆς σωτήριου λέμβου καὶ πρὸς τοὺς σώροντας αὐτὴν. Ἐπὶ τέλους προσήγγισεν εἰς τὴν ξηρὰν φέρουσα τὸ ὠραῖον αὐτῆς φορτίον. Τότε ἠκούσθη κραυγὴ τῆς χαρμῶσινος, ἀδιάκοπος, ἐξερρημένη τῶν στηθῶν ὀλοκλήρου τοῦ πληθους ἐκείνου καὶ συνταράσσουσα τὴν συνοικίαν σύμπαντα. Ἡ βοὴ τῶν ὑδάτων ἦτο μὲδεν ἀπέναντι

αὐτῆς. Ὁ γέρον Πασσᾶς ἐρρίθη ἐπὶ τοῦ πλοιαρίου καὶ ἰδὼν τὴν Γκιουζελ λιπόθυμον,

— Ἰατρὸν! ἰατρὸν! πρέξατε νὰ φέρητε! ἀνέκραξεν.

— Ἰατρὸν! ἰατρὸν! εὐθύς! ἐπανέλαβε τὸ πληθος καὶ τινες ἔδραμον πρὸς ἀναζήτησιν ἰατροῦ.

Παρατηρήσας δὲ ὁ ὀδοκοντοῦτιδος γέρον ὅτι ὅλοι οἱ ἠσασαυροὶ τοῦ στήθους τῆς νεαρῆς αὐτοῦ σύζυγου ἦσαν ἐκτεθειμένοι εἰς τὰ ἱερόσουλὰ βλέμματα τῶν περισσώτων προσεπάθει νὰ καλύψῃ αὐτὴν μικροῦ δειν ἰκέτευεν αὐτοὺς, ὡς ἡ κυρὰ — Λουκᾶ ἐν τῷ Γουσταύῳ τοῦ Πῶλ δὲ Κόκ, νὰ κλείσωσι τοὺς ὀφθαλμούς. Πολλοὶ ἠθέλησαν νὰ φέρωσι τὴν δυστυχὴ γυναικα εἰς τινὰ τῶν παρακειμένων οἰκιῶν, ἀλλ' ὁ γέρον καὶ δεισιδάμων Πασσᾶς δὲν ἐπέτρεψε καὶ τοῦτο, μὴ θέλων νὰ ψάξωσι ξένοι χεῖρες τὸ πολύτιμον δι' αὐτὸν πλάσμα.

— Ἀλλ' ἀποθνήσκει! ἀνέκραξεν ὁ ἄγνωστος λαμβάνων αὐτὴν, καὶ εἰς ἐμὲ, τὸν σωτήρα τῆς, θὰ συγχωρήθῃ τοῦτο.

Οἱ φανατικότεροι πῶν περὶ ἐσταμένον ἤρξαντο ψιθυρίζοντες.

Τὸ πληθος ἠκολούθει τὸν νεανίαν, ὅστις μετ' οὐ πολὺ ἔφερε τὴν Γκιουζελ εἰς τινὰ οἰκίαν, πρὸς ἣν ὠδήγησαν αὐτόν. Ὁ ἰατρὸς φῆκε μετὰ τινὰς στιγμὰς ἐπανέφερε τὴν λιπόθυμον εἰς τὴν ζωὴν. Ἡ νεανίς μόλις συνελθούσα ἐψιθύρισεν,

— Ἐτόθην . . . Ποῦ ἦμην; . . . Τίς ὁ σωτήρ μου;

Ἰδούσα δὲ τὸν νεανίαν ἰστάμενον παρ' αὐτῆ καὶ διακρῶντα ἐκ τῆς χαρῆς,

— Σὺ ἦσο; προσέθηκε μειδιῶσα.

Ὁ Πασσᾶς συνέσπασε τὰς ὀφθαλμοὺς ὁ δὲ νεανίας ἰδὼν τοῦτο δι' ἀδιοράτου κινήσεως τῆς κεφαλῆς ἐνευσε τῇ Γκιουζελ νὰ διακόψῃ τὴν μετ' αὐτοῦ συνομιλίαν ἰδὼν δὲ ὅτι οὐδεμίαν αὐτοῦ εἶχον ἀνάγκην.

— Χαίρετέ, ὑψηλότετε, εἶπε καὶ ἠτοιμάζετο νὰ ἀπέλθῃ.

— Ὁ ὑψηλότετος τότε μόνον ἐσκέφθη ὅτι οὐδὲ λέξιν εὐχαριστήριον εἶπε πρὸς τὸν σωτήρα τῆς ὠραίας αὐτοῦ γυναικὸς.

Τοιοῦτος ὁ ἄνθρωπος! ἐν καιρῷ κινδύνου ὑπισχνεῖται μυριάς ἀμοιβὰς, ἀλλὰ μετὰ τὴν παρελεύσειν αὐτοῦ προβάλλει βλοσυρὰν κερκλήν ἢ ἀγνωμοσύνην!

(Ἐπεταί συνέχεια.)

Εἰς ποιητῆριαν

Εἰς Σκαληρά;

Σκληρὰ δὲν εἶμαι καὶ αὐτὴ μὲ συγκινεῖ ἡ θέα Φουενομένου μύρμηκος ὑπὸ τὰ βήματα μου. Στενάξω οἶαν πένθιμος προσκλίνει ἡ Ἰτα Καὶ βέουσι ἀκράτητα θερμὰ τὰ δάκρυά μου. «Φωτεινὴ Α. Οἰκονομίδου».

Ἐὸ σκληρὰ; Εἶναι τυρλοὶ ὅσοι σκληρὰν σὲ λέγουν, Δὲν ἔχουν βλέμμα οἱ πτωχοὶ καὶ ἄρες τοὺς νὰ φέγουν . . . Ἐὸ σκληρὰ; Τὸ βλέμμα σου καθρέπτει τῆς καρδίας. Εἰς νῆμα πλέει διαυγὲς λεπτῆς εὐαισθησίας. Ἀπαξ σὲ εἶδον, καὶ ἐνῶ βεμβαζὼν σ' ἐθεώρει Τὸ βλέμμα μου ἠνῶσθα τί εἶσαι, νέα κόρη.

Σὲ, τὴν Κορίνην ἀδελφὴν σεμνὴν τῆς αἰθερίας Ἐγκλείουσαν εἰς τὴν ψυχὴν τὸ πάθος ποιητρίας, Σκληρὰν ἐὰν καλέσωσι οἰκτρῶς θὰ βλασημῆσόν σου Καὶ τὸν εὐώδη οὐρανὸν μαζῇ του θὰ ὑβρίσουν

Ἄ! ὄχι, δὲν σὲ ἐπλάσεν ἀναίσθητον ἡ Μοῖρα . . .
Ἐάν τὸ στήθος δὲν πονεῖ, δὲν κλαίει καὶ ἡ λύρα.

Ἡ ἀηδῶν τοῦ ἔαρος ὁπότεν γλυκοψάλλει,
Καὶ τ' ἄνθος τῆς ἀνοιξέως εἰς τοὺς λειμῶνας θάλλει,
Ἀναίσθητα δὲν λέγονται, μ' ἀκτίνα ὁμοιάζεις,
Ὡς τ' ἄνθος θάλλεις τοῦ ἀγροῦ, ὡς ἀηδῶν στενάζεις.
Καὶ λύεται εἰς δάκρυα ἐντός σου ἡ καρδία
Ὅταν τὴν νύκτα μαίνεται λυσιώδης τρικυμία.

Σὲ εἶδον εἰς τὸν Παρνασσὸν μίαν γλαυκὴν προΐταν
Ἀκροαμένην τῶν πτηνῶν ρεμβῆ τὴν μελωδίαν,
Εἰς τοὺς ἀγνοῦς σου ὀφθαλμοὺς λαμπρῶς ἀκτινοβόλει
Ἐν δάκρυ καὶ τοῦ οὐρανοῦ τὴν δρόσον ἀνεπέλει.
Ἦσο ὦχρά βρεμβάζουσα, ἂν τότε σ' εθεώρουν
Ὅσοι σκληρὰν σ' ἐκάλεσαν ὦχοι θά ἀπεχώρουν.

Κ' ἐμὲ ἐκάλεσαν κακὸν, ὅμως κακὸς δὲν ἤμην . . .
Δὲν ἤκουσαν τοὺς στόνους μου, μ' ἐδίκασαν ἐρήμην,
Καὶ ἡ πτωχὴ καρδία μου ὑγρά ἀπὸ τὸ αἶμα
Σκιρτήσασα — Ἐγὼ κακὴ; — ἐψέλισεν ἡρέμα . . . .
Ἦ! ἄς μὲ λέγουσι κακὸν . . . Εἰς ξένους πόνοὺς κλαίω,
Καὶ οἶαν πάσχη φίλος μου ἐγὼ, ἐγὼ ἐκπνέω . . . .

Φεῦ! μίαν χάριν ἤθελον μικρὰν νὰ σὲ ζητήσω
Ἄσπῆρ ὁπότεν τῆς νυκτὸς, ἀστὴρ διάττων δύω,
Καὶ κοιμηθῶ εἰς τὸ ψυχρὸν τοῦ μνήματός μου χῶμα
Νὰ χύσῃ δάκρυ δι' ἐμὲ τὸ συμπαθὲς σου ὄμμα.
Καὶ θέλω ἡ εὐαίσθητος καὶ τρυφερά σου Μοῦσα
Νὰ ψάλλῃ ἐπιτάφιον στὸ μνήμα μου θρηνοῦσα.

Ἀθήνησι Νοέμβριος 1873.

Ἐμμ. Κ. Στρατουδάκης.

ΣΤΙΓΜΑΙ ΠΑΡΑΦΟΡΑΣ.

Θέλω τὸ πᾶν σθεννύμενον νὰ ἴδω, καταρρέον,
Καὶ νὰ μυκῶνται κεραυνοὶ ἀγρίως ἀλλοκότως
Πᾶν ἐμψυχον εἰς τὸ μηδὲν νὰ βυθισθῇ ἐκπνέον
Καὶ πανταχοῦ ταρτάρειον νὰ ἐξαπλοῦται σκότος.
Θέλω παντοῦ καταστροφὰς ἐρείπια νὰ βλέπω,
Καὶ μόνον εἰς ἐρείπια τὸ βῆμα μου νὰ τρέπω.

Ἐν μέσῳ τῆς καταστροφῆς νὰ βαίνω ἐγὼ μόνη!
Καὶ νὰ προσκόπη εἰς ὅσα ἀνθρώπινα ὁ ποῦς μου.
Ν' ἀπλοῦται μαύρη πανταχοῦ νεκρώσιμος σινδόνη
Ἰδοὺ τὸ στήθος τί ποθεῖ, τί πλάττει φεῦ! ὁ νοῦς μου
Ἄρνιον ἤμην τώρα πλὴν εἰς τίγριν μετεβλήθην!
Ἠγέρθην δαίμων ἄγγελος ἐνῶ ἀπεκοιμήθην.

Πᾶν εὐγενὲς μου αἶσθημα καθόλου ἠλλοιώθη
Τώρα ποθῶ ὀλέτειρα τοῦ σύμπαντος νὰ γίνω
Πληγείσα ἡ καρδία μου καιρίως ἐνεκρώθη
Καὶ μόνον μόνον αἵματα ποθῶ διψῶ νὰ χύνω.

Ἦ! μὴ με κατακρίνετε ἂν ἔγιναι θηρίον,
Οἰκτεῖρετε τὸ στήθος μου τὴν κόλασιν ἐγκλιετον.

(Ἄς ἠδυνάμην παρελθὸν νὰ σ' ἔρριπτον εἰς λήθην!)
Ἦ! εἶχον εἶχον ἄλλοτε ἀγγέλου τὴν κίβητιαν
Τί τ' ὄφελος ὑπὸ φρικτὸν ἀστέρα ἐγεννήθην
Καὶ εὔρον φοβερὸν ἐχθρὸν τὴν τύχην ἐναντίαν
Ὡς ἐρινὸς κολάσεως σκληρῶς μὲ βασανίζει,
Ὡς ἄλλος γυψ τὸ στήθος μου σπαράσσει, κατασχίζει!

Λοιπὸν τί πταίω βίον ἂν ἀβίωτον βιοῦσα
Θηρίον, τίγρις ἔγιναι χωρὶς, χωρὶς νὰ θέλω . . . .
Καὶ ἂν πᾶν μου ὄνειρον ν' ἀφίπταται ἰδοῦσα
Παράπονα πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ὕβρεις ἀποπέλλω!
Ἄν ἡ κρυγὴ σᾶς ἐνοχλῇ ἀλγοῦντος, σᾶς βαρύνει
Ἦ! κἂν μὴ κατακρίνετε τὸ δάκρυ ὕπερ χύνει . . .

Ἀφῆσατέ με νὰ θρηνώ, εἰς στόνους ν' ἀναλύω,
Μόνον αὐτὸ μ' ἀπέμεινε, μόνον αὐτὸ μοὶ μένει . . .
Ἄν πλέον εἰς τὸ στήθος μου τὸν πόνον μου δὲν κλαίω,
Ν' ἀνθέξῃ ἡ καρδία μου δὲν δύναται, σημαίνει
Ἐάν εἰσίγων ἄλλοτε, ἂν ἄλλοτε ἀντειχον
Μ' ἐδίδοε θάρρος ἡ ἐλπίς, μικρὰν ἐλπίδα εἶχον.

Τώρα τὸ πᾶν ἀπόλετο, πᾶσα ἐλπίς ἐσβέσθη . . .
Ὅστις πολὺ ἐθρήνησε πολὺ καὶ θά θρηνήσῃ . . .
Πεῖρα πικρὰ μ' ἐδίδαξε, καὶ πλέον ἐκορέσθη
Νὰ πλάττῃ πόθους ἡ ψυχὴ οὐς δὲν θά ἀποκτήσῃ! . . .
Ὅποιον μέλλον ἐπλάσα! ὅποιαν εὐτυχίαν!
Καὶ τί εὐρίσκω! κόλασιν, θανάτου ἀγωνίαν.

Ἦ! ἐπταῖσα καὶ διατί τὴν ὑπαρξιν νὰ λάβω!
Σὺ, σὺ ὁ πλάσας με εἶπέ, ὀμίλει, σὲ προστάττω
Ἐξήγησον ὅ,τι ποτὲ φεῦ! δὲν θά καταλάβω
Εἶπέτο, ἡ τὰ στέρνα μου ἐγὼ αὐτὴ σπαράττω
Καὶ ὅ,τι σὺ μοὶ ἔδωσες χωρὶς νὰ μ' ἐρωτήσης . . .
Σοὶ ἀποδίδω καὶ ἐγὼ χωρὶς νὰ τὸ ζητήσης . . . .

Ἀθήνησιν. Ὀκτώβριος 1873.

Φωτεινὴ Α. Οἰζορομίδου.

ΟΙ ΟΦΘΑΛΜΟΙ ΤΗΣ.

(κατὰ τὸν Heine.)

Ἔχεις, κόρη, μαργαρίτας καὶ ἀδάμαντας προσέτι,
Ἔχεις ὅ,τι τῶν ἀνθρώπων ἡ ψυχὴ ἐπιζητεῖ.
Ἔχεις . . . ἔχεις δυ' ὠραίους ὀφθαλμούς· τί ἄλλο ἔτι
Ἡ ψυχὴ σου ἀπαιτεῖ;

Δι' αὐτοὺς τοὺς ὀφθαλμούς σου ἔγραψα, νεῆνις φίλη,
Στρατιᾶν ἀσμάτων ἔλην! κ' ἔκλαυσα ὡς ποιητής
Μ' ἐτυράνησας μ' ἐκείνους! μὲ κατέστρεψας! . . . ὀμίλει . . .

Ἐτι πλέον τί ζητεῖς;
Ἀθήνησιν. Α. Σ. Λιβαθηνοπούλου.